

LUTHERSK KIRKETIDENDE

INNHold

”Det magiske ordet” / Velkommen til nye medarbeidere / Fjellpresten på Beitostølen / ”På hvert et sted” / Fra bokfronten / Fra bispedømmerådene og Kirkedepartementet

SØNDAGSTEKSTEN

1. søndag i advent - Elisabeth Torp
2. søndag i advent - Torbjørn Holt
3. søndag i advent - Hilde Barsnes

Vi prester er vigslet til en tjeneste hvor åndelig lederskap, forkynnelse av Ordet og forvaltning av sakramentene er kjernen.

”Det magiske ordet”

Hva er det å være prest? Å være kirke og menighet? Å drive ungdomsarbeid og trosopplæring? Man kunne skrive mange ledere om hver av de tre. Med fare for å favne for vidt,

vil jeg forsøke i si noe om den utfordringen jeg opplever å møte på alle disse tre plan, i min egen praksis - som prest og del av en menighet i en intenst flerkulturell, flerreligiøs bydel i

indre by. Kontekstualisering er vel det magiske ordet. Hvordan lever vi det? Hvilke spørsmål stiller vi? Hva er mest utfordrende? Hvor ligger styrken og sårbarheten vår?

Denne uken har arbeidsdagene mine bestått av gudstjenesteforberedelser, besøk i moskeen sammen med en gruppe lærere, samling med ungdomslederne, litt kontorarbeid, sangstund i et par kommunale barnehager, sjelesorg-samtaler, natteravning i samarbeid med moskeen, stabsmøte, babysang og en dåps-samtale. Ingen av mine uker som prest i Røa så sånn ut. Erfaring tilsier at presters arbeids-uker kan variere mye, fra sted til sted og prest til prest - og sånn tror jeg det må være. Fordi vi er forskjellige og har forskjellige gaver, fordi menighetene og lokalmiljøene er svært ulike, fordi prestens opp-gaver til en viss grad vil avhenge av hvem som ellers er i staben. Å snakke om denne forskjellig-heten, kan bevisstgjøre oss på det kontekstuelle aspektet, og hjelpe oss i arbeidet med å bli en best mulig prest nettopp der den enkelte av oss befinner oss.

Vi prester er vigslet til en tjeneste hvor åndelig lederskap, forkynnelse av Ordet og forvaltning av sakramentene er kjernen. Menighetene vi arbeider i, er kirken i lokal utgave - synlige fellesskap rundt den Opp-standne, faktisk Jesu Kristi kropp, hvor vi samles rundt Ord og sakrament og tar i mot og deler Guds kjærlighet, tilgivelse, håp og ut-fordring, og gir det videre. Men hvordan alt dette ser ut i den konkrete menighetsvirke-lighet, er også forskjellig. Hva innebærer det å være prest, menighet, kirke, akkurat her? Hva er utfordringene med å drive ungdomsarbeid og trosopplæring hos oss? Hvor ofte stiller vi de spørsmålene?

Jeg er vokst opp i en menighet hvor kirken var en selvfølgelig og viktig del av lokalmiljøet. Hvor de aller, aller fleste søkte kirken for ritualer og merkedager og høytider, og hvor det ikke var noen andre religioner synlig repre-sentert. Svært mange bodde og bor der over lang tid. Dette betød blant annet: At de som bodde der; menigheten, de frivillige, var mer stabile enn staben som sådan. At vi hadde

mange konfirmanter og sånn sett en stor rekrutteringsflate for vårt ungdomsmiljø. At de som var ledere i ungdomsarbeidet, selv hadde vokst opp i det samme arbeidet. At "troverdighets-strukturen" rundt kirken var sterk, i den forstand at den var den rådende aktør på tro- og livssynsmarkedet i nærmiljøet og en integrert del av bydelens liv. At prestene brukte mye av sin tid på dåp, begravelser, guds-tjenester, vigsler, konfirmanter.

Nå er jeg i en menighet hvor staben er mer stabil enn befolkningen, som bor hos oss i snitt tre år. Hvor vi har 2-4 konfirmanter i året og et i beste fall spinkelt ungdomsarbeid. Hvor ingen ledere i ungdomsarbeidet har fortid som deltakere i det samme arbeidet.

Hvordan være synlig og tilgjengelig i et nærmiljø så sterkt preget av religions- og livssynsmangfold, endring og mobilitet, og såpass lite av kasualia-kontaktflaten?

Hvor kontakten med andre religioner og livssyn er helt nødvendig, fordi de er en sterk og levende del av nærmiljøet - for eksempel har den store majoritet av de som kommer på barneklubben

vår, muslimsk bakgrunn. Hvor jeg bruker relativt liten tid på kasualia, og mye på det å skape møteplasser og bygge relasjoner med ulike mennesker og institusjoner i nærmiljøet, ha sjelesorg, rekruttere og arbeide med frivillige og ha en kontinuerlig felles refleksjons-prosess på hva vi gjør og hvorfor vi gjør det. Det blir fort eksistensielt. Ikke alltid så imponerende på statistikken. På godt og vondt en større frihet i hva jeg skal fylle tjenesten med, enn jeg har opplevd andre steder. Litt sårbart når jeg sitter sammen med en del kolleger og opplever at virkeligheten hos oss er så annerledes enn hos en del andre - ikke bedre eller dårligere, mer eller mindre krevende, men annerledes.

Hvis vi skal vokse og modnes - som prester, som menigheter, som ungdomsarbeid i en menighetskontekst - da trenger vi å lytte til både Gud og mennesker, identifisere de særlige utfordringene vi møter lokalt der vi er, og arbeide ut fra det. Teologistudiet lærte meg at det var viktig. *Hvordan* det skal skje - det må vi lære i den konkrete sammenhengen vi blir stående i. Jeg opplever at indre by, med sitt mangfold og sin mobilitet, gir noen helt egne utfordringer - og at jeg har vært

litt dårlig forberedt på dem:

Hva er det riktig at jeg som prest fyller arbeidsdagen min med?

Hvordan være synlig og tilgjengelig i et nærmiljø så sterkt preget av religions- og livssynsmangfold, endring og mobilitet, og såpass lite av kasualia-kontakt-flaten?

Hvordan skape identitet og fellesskap blant medarbeiderne - når mange er rekruttert fra helt andre type (fri)kirkelige miljøer, med lojalitet og tilhørighet flere steder, svært ulike motivasjoner for å gjøre en innsats i Grønland, og helt uten fartstid i menighet og lokalmiljø?

Hvordan skape et ungdomsarbeid som både er inkluderende i forhold til ungdommenes venner av en annen tro, og fungerer som trosopplæring?

Hva er trosopplæring i en slik kontekst, hvor målgruppen "bredden av de døpte" alldeles ikke er bredden?

Hvordan unngå slitasje av å alltid måtte legitimere og begrunne oss selv; som en minoritet i dialog i flere retninger?

I morgen spør jeg igjen.

Hvordan unngå slitasje av å alltid måtte legitimere og begrunne oss selv; som en minoritet i dialog i flere retninger?

SUNNIVA GYLVER
sunniva@gylver.no

Velkommen til nye medarbeidere

Idet vi begynner gjennomgangen av tekstene for det kommende kirkeåret, vil vi ønske velkommen våre nye tekstmedarbeidere, Thomas Berbom, Jens Dale, Ingvild Helene Mydske Fallegård, Ingunn Aarseth Høivik og Sabine Anja Kjølsvik. Vi er glade for at de har tatt imot utfordringen om å skrive for Luthersk Kirketidende og ser frem til det de har å bidra med.

Tekstgjennomgåelsen for 1. søndag i advent er skrevet av Elisabeth Torp i Kirkens Ressurssenter mot vold og overgrep, som en del av markeringen av senterets 10-årsjubileum, og som vanlig er det representanter for våre misjonsorganisasjoner som skriver tekstgjennomgåelsene i åpenbaringstiden.

Fjellpresten på Beitostølen

Kirkelig friminutt på fjellet

AV FJELLPREST ELI VATN

På Beitostølen har kirka i samarbeid med næringslivet fått til det mange bare drømmer om, egen prestestilling for å betjene fjellfolket. Det være seg hyttefolket som gjerne vil gifte seg på Beitostølen, turister som er velfødde på god mat og spa, og som lengter etter "noe mer", kurs og konferanse folket og lokalbefolkningen. Fjellpresten feiret 1. september sitt 1-års jubileum. Hun lønnes av turistbedriften Beitostølen Resort og administreres av Kyrkjeleg felleråd Øystre Slidre.

Brubygging.

Fjellprestens konkrete oppgaver er å gi tilbud om kirkekonserter, verdibaserte foredrag, meditasjoner og vandringer i og til kirkene. Det har vært viktig for både Beitostølen Resort og Kyrkjeleg felleråd at tilbudet tar utgangspunkt i den lokale kirke og kultur. Forestillingen "Når kvinnehender former trua og menn sett tonar til" er et resultat av et slikt utgangspunkt. . Gjennom ord, tepper og toner løftes de rike tradisjonene rundt bruken av kristneteppe fram. Kristneteppe finne i svært mange hjem i øvre Valdres og brukes ved alle livets store høytider. Dette gir svar på fjellfolkets etterspørsel etter det ekte, det vi bare kan få på Beitostølen.

Gjennom å løfte fram den lokale kirkes skatter styrkes også den kirkelige selvfølelse i bygda. En ønsker på denne måten å bruke fjellpresten til å bygge bru mellom kulturstyrkende interesser i bygda og utviklingen av en ekspansiv turistnæring. En har tru på at fjellpresten kan gi turistnæringa tyngde og seriøsitet, og at den kan gi den lokale kirke friske impulser.

Kirkelig friminutt.

Fjellpresten sitt potensiale er at hun kan leike og boltre seg i et slags kirkelig friminutt. Nye "kjøpergrupper fordrer nye produkter" og det gies rom og muligheter for kirkelig nyskapning og kreativitet. Byggekløsser er naturen hvor mange finner sin katedral, de rike lokale kirkelige og kulturelle tradisjoner og de mange vakre og særpregede kirkene. Natur, kultur og kirker rommer trosuttrykk som folk kjenner seg igjen i og kjenner tilhørighet i forhold til. Arbeidet med nye liturgier for nye brukergrupper og refleksjonen rundt dette vil også kunne inspirere det liturgiske nyskappingsarbeid som ellers foregår rundt i den norske kirke. Håpet er at rekreasjonsdagene "Når Fjellet former trua" kan bidra til dette.

”På hvert et sted”

AV BÅRD MÆLAND, PROFESSOR, DR. THEOL, MISJONSHØGSKOLEN

Hva vil det si at presten er ”på hvert et sted”? Jeg skal i dette foredraget dele noen tanker om stedets betydning for både prestatjeneste og kirke. Temaet skaper lett assosiasjoner. Bare forsøk selv: Lukk øynene og se for deg hvor mange ulike steder norske prester befinner seg i løpet av en hvilken som helst uke. Jeg ser for meg en sykehusprest ved sykesengen hos den døende. En fengselsprest hos fangen som har bestemt seg for å lette sin samvittighet. En menighetsprest med et stort gravfølge på en forblåst kirkegård. En feltprest i samtale med en soldat som lengter hjem. En bymisjonsprest over et menneske som har tatt en overdose. En sjømannskirkeprest i samtale med langtids-turister i en av våre kolonikirker i Spania. Eller en misjonsprest som sitter på en matte uten-dørs i Afrikas hete og snakker med fire menn som har blitt nysgjerrige på hvem Jesus er. Sannelig er norske prester ”på hvert et sted”. Og jammen er stedene forskjellige.

Stedets betydning i kristen teologi og tro

Vår tro er knyttet til guddommelige manifestasjoner på vår jord. Den evige visdommen slo opp teltet sitt i ødemarken rundt Betlehem. Ja, så viktig er stedet, at lokaliseringen av in-

karnasjonen er markert med en sølvstjerne i Fødselskirkens krypt i Betlehem. Hendelsen skjedde ikke bare; den *fant sted* på et bestemt sted. Så viktig er dette, at evangelistene måtte finne opp en ny litterær genre: evangeliene, for å beskrive det hele; en form for palestinsk stedshistorie. Gud ble født, han ble sett, og han fikk både fødselsadresse, bostedsadresse, og et gravsted. Jorden ble stedet for Gud. Men stedet tålte Ham ikke, som om han var en fremmed som bar en sykdom med seg. Men avskyen og forakten forutsetter nærværet av det foraktelige og avskyelige.

Også vi, som kristne troende, har en troens historie og lokalitet. Selv ble jeg båret til dåpen og korstegnet av presten Jens Bjelland i Time kirke første nyttårsdag for 37 år siden. Og siden den gang kunne jeg nevne hundrevis av viktige steder for troen min. Mitt liv og min tro er bundet opp i et nettverk av steder og personer som har formet meg. Disse stedene utgjør et stort land. Slik er det for oss alle: troen beveger seg over store områder. Slik er det også for en prest, og slik er det å være prest for andre. Man inviteres inn til stadig nye land og riker hos de menneskene og familiene man møter. Man blir ledet rundt, og får av og til dele det viktigste med de som bor der.

Stedets betydning i pastoral selvforståelse

Temaet vårt er på mange måter spørsmålet om hva vi mener med *pastor loci*. Presten på stedet, stedets prest, stedet hos presten. Man kan vri og vrenge på det, men alt koker ned til relasjoner. Hva er relasjonen mellom stedet og presten? Og, imellom stedet og presten står alle menneskene. Stedet for en prest er først og fremst menneskene, og deres møte med Gud.

For noen kan "pastor loci" oppfattes som en relativt romantisk relasjon mellom stedet presten. Man søker seg til en pen prestegård, flotte fjorder og vakre kirker, og med et menighetsliv som står godt til det hele. Relasjonen kan bli magisk, og man kan oppleve å løftes harmonien mellom kirken, stedet og tjenesten. Selv om hverdagen raskt innhenter en, er dette likevel noe som kan gi en flott ramme rundt tjenesten. Måtte denne opplevelsen vare lenge, og om den ikke gjør det: måtte den av og til gjenta seg.

Å være pastor loci er på mange måter å bli en del av stedet, en del av menneskene på stedet. Vi er sendt og kalt til et sted, vi er i bevegelse mot stedet. Samtidig mottas og formes vi av stedet. Vi forblir ikke hva vi var. Stedet rommer oss, mer eller mindre, og vi deler stedets gleder og sorger. For noen kan stedet bli lite og klamt, og man ønsker seg bort. For andre finner man en balanse som er til å leve med. For atter andre bryter relasjonen sammen ved at avstanden mellom prest og sted nærmest forvinner.

Relasjonene kan være mangefasetterte, komplekse, og av og til motstridende. Er man heldig, opplever man å finne det gode balansepunktet mellom å være ønsket og nyttig for stedet, og samtidig oppleve stedet som både inspirerende, inkluderende og frigjørende.

Stedet som problem for presten

Stedet kan imidlertid fort bli et problem for presten, og da på ulike måter. Jeg skal nevne et forhold som jeg tror er lite omtalt, men ikke helt sjelden opplevd. Det dreier seg om det jeg vil kalle *pastoral kjedsomhet*. Jeg tror nemlig det finnes en kjedsomhet som rammer en del prester, og som rommer en ganske bestemt stedskomponent.

Jeg snakker om en kjedsomhet som preges av at stedet har blitt nærmest uutholdelig. Arbeidsoppgavene kan ha blitt så rutinepregete at man holder på å sovne med tanken på å skulle utføre dem. Det kan handle om sider ved tjenesten som er i ferd med å senkes ned i et spenn med gråfarge. Noen føler seg kanskje gjenglemt eller forlatt. Ingen ser meg lenger! Lenge er det også siden biskopen så eller tok kontakt med meg. Dalen føles trang, øya øde, landsdelen isolert, bydelen kald, fengselet er glemt, militærleiren klaustrofobisk, og livet på Kanarieøyene viser seg etter hvert å være ganske overfladisk. Skyene tetter til horisonten, og de stillingene jeg søker på, får jeg ikke.

Kjedsomhet er ikke noe nytt fenomen for Herrens tjenere. I svært gamle dager var kjedsomhet ikke bare et fenomen, det var en demonisk "fristende tanke", som det het. Senere ble den kalt dødssynd, og ble omtalt som selve porten inn til de andre dødssyndene. Hos eremittmunken Evagrius av Pontos (346-399) finner vi en ganske moderne beskrivelse av hva som kan skje når den "fristende tanken" *akedia* melder sin ankomst ved middagstider. Ordet som her er oversatt med kjedsomhet, det greske ordet *akedia*, er satt sammen av nektelsen "a" og "kedia", som betyr å bry seg. Akedia er altså den dødssynden som handler om å slutte å bry seg. Jeg siterer fra Evagrius:

"Akedia-demonen - også kalt middagsdemonen [*daemon meridianus*] - er den som skaper de største problemene av alle [de åtte tankene]. Den setter inn angrepet på munken om lag ved den fjerde timen og beileir sjelen til den åttende timen. Først av alt så lar han det synes som om solen knapt beveger seg, om i det hele tatt noe, og at dagen er femti timer lang. Deretter tvinger han munken til å se uavlatelig ut vinduet, gå utenfor cellen, stirre nøye på solen for å bestemme hvor langt den står fra den niende timen, å se først til den ene siden, så til den andre, for om kanskje [en av brødrene dukker opp fra sin celle]. Da skaper han i munkens hjerte et hat overfor stedet, forakt for sitt eget liv, og avsky for fysisk arbeid. Han får ham til å tenke at kjærligheten har forsvunnet fra brødrene, at det er ingen der som kan

oppmuntre ham (...). Denne demonen driver ham til å lengte etter andre steder hvor han kan skaffe til veie livets nødvendigheter, enklere finne seg arbeid og lykkes med livet. Han [demonen] foreslår videre at, når det kommer til stykke, så er det ikke stedet i seg selv som er utgangspunktet for å tilfredsstille Herren. Gud kan tilbes overalt. Han knytter minnet av sine kjære og sitt tidligere liv til disse refleksjonene. Han [akedia-demonen] (...) lar ikke noe blad forbli usnudd for å få munken til å oppgi cellen og gi seg i kampen. Ingen annen demon følger hakk i hæl til denne [når den er nedkjempet], bare en tilstand av dyp fred og ubeskrivelig glede stiger ut av denne kampen." (*Praktikos*, tekst 12).

Kjedsomheten i denne versjonen handler i stor grad om et *stedsproblem*. Munken hater stedet, fristes i all sin ensomhet av det som fantes og finnes utenfor, av sine kjære og sin fortid, og legger strategier for å komme seg bort fra cella. Det kan være fristende å flytte, eller å legge seg til å sove, men vil i lengden ikke være annet enn et smertelindrende selvbedrag. Tar man derimot opp kampen med middagsdemonen, så vil man i følge Evagrius kunne oppleve dyp fred og ubeskrivelig glede.

I virkningshistorien til akedia-dødssynden, så er det nettopp gleden som blir motpolen. Den glade kjeder seg ikke, og ønsker seg ikke bort fra stedet. Vi ville snakket om opplevelsen av mening om det samme. En innsiktsfull del av denne virkningshistorien, som jeg tror har mye konstruktivt å bidra med når det gjelder stedet som problem, finner vi hos Søren Kierkegaard. I skriftet *Enten-Eller* beskriver han hvordan kjedsommeligheten gjennomsyrrer alt i verden. Og de aller kjedsommeligste er de aller travleste, ikke minst de som forsøker å reise bort fra kjedsomheten. Slike reisende mennesker, og vi er en del av dem selv, graver seg imidlertid bare dypere og dypere ned i sin egen kjedsomhet.

Kierkegaard snakker i den forbindelse om *begrensningens prinsipp*, om det å forbli på stedet. Det er bare ved å begrense seg at man kan gjøre intense oppdagelser av det store i det små. Kierkegaard bruker her bildet av hvordan en fange kan være meget oppfinnsom, eller ha stor glede av en

edderkopp som løper langs gulvet i cellen. Eller hvordan et skolebarn kan ha stor glede av en flue som man har fanget i et nøtteskall. Begrensning er nemlig ikke begrensende, men åpnende, ansporende og intensiverende.

Sakramentalitet som intens begrensnig

I forlengelsen av dette intensitets- og begrensingsprinsippet, tror jeg et *sakramentalt* perspektiv på stedet er det beste midlet for en prest for å unngå kjedsomhetens destruktive fristelser over tid. Det gjelder her, som det heter i et gruk av Piet Hein, at "Den Guds klarsyn falder på, ser det store i det små". Dette handler ikke bare om det store som skjer i dåpen og under nattverdsfeiringen, men har en videre betydning. Et hvert lite sted i naturen på det stedet man tjenestegjør, et hvert møtepunkt med mennesker i soknet, eller på institusjonen, rommer en mye større verden: Guds verden.

Når det er sagt, er det vanskelig å komme utenom Jakob Sande og diktet "Då Gud heldt fest i Fjaler" fra 1954. For meg er det et av de flotteste uttrykkene for kirkelig og pastoral sakramentalitet; en pastoral imaginasjon som gjør ethvert sted i denne verden til et fortryllet sted, dagesatt og stedssatt som det heter: "ein augustikveld", i Fjaler prestegjeld, Bergen Stift, Ytre Sunnfjord prosti:

Eg skal ikkje gløyme kvelden, augustikvelden, du veit,

eg låg utmed stranda og pilka den stunda då fisken beit.

I vest stod ei diger kveldsol og lutte mot himmelrand,

men det var ei jordisk kveldsol som skein på ei jordisk strand.

Då var det som alt vart omskapt, eg merka det litt i senn.

Eg var som Johannes på Patmos, Patmos i bibelen.

Former og fargar skifte på strender og firmament,

det som var kjent, vart ukjent, og det som var ukjent, kjent.

Så viser templet seg istedenfor naustet, og småfiske leker rundt ripa utstyrt med gyldne kroner. Ibis og pelikan erstatte tjeid og hegre, og ut fra slippen på Salbu strand stiger det en sang fra synderer som kommer hånd i hånd gjennom stengte porter:

Med hammar og tong dei helsa eitkvart som dei såg i sky,

- eg trur at dei såg mot Staden, Jerusalem, Herrens by.

Det som kan virke smått og trivielt, kan plutselig bli ikledd noe stort og overveldende, noe gnistrende fortryllende. Enchanted, sier britene, "ikledd en sang". Stedet begynner nærmest å synge.

I våre beste øyeblikk gnistrer det også rundt våre preker. Kirken blir fylt av magi og sang, tekstene åpner seg, og ut stiger fete retter og klaret vin til menigheten. Menneskene rundt oss tar til seg og blir revet med. La oss ta vare på disse øyeblikkene, og la oss pleie imaginasjonens nådegave. Vi er tolkere av den evige sang som kan fortrylle hvert sted på jorden. Fantasien setter ingen grenser, og bare gjennom fantasien kan vi sprengre grensene på en slik måte at himmelen blander seg med jorden.

Presten skal se for seg det usynlige, hun skal tegne bilder av det uendelige, og forkynne om det som hever seg over alle steds- og tidsbegrensninger, og samtidig bærer alle tider og steder. Det finnes ikke noe stort nok bilde som kan romme skapelse, inkarnasjon og kjærlig allmektighet. Det burde mane oss til alt annet enn forsiktighet i omgang med ord og metaforer. En prest kan knapt bli dristig nok om han har hørt den evige sangen.

Og for at ikke alt snakk om imaginasjon, begrensning og intensitet skal bli nok et krav til en ellers overspent prestegjering, trenger vi å forankres og uthviles. Nattverden er stedet hvor det endelige rommer det uendelige på en spesiell og håndgripelig måte. En oblat fra Diakonissehusets oblatbakeri lar vår egen kropp bli bolig for Frelseren. Slik bæres vi av Forløseren og Fortolkeren. Da ser vi mer enn vi så.

Om endrede stedsbetingelser for pastor loci

I det som har blitt nevnt her, ligger tyngdepunktet mitt i foredraget. Dette perspektivet skal få bære oss, men om vi ikke skal havne i en romantisk forestilling av stedet, er vi nødt til å ta inn over oss at forestillingen om stedet er i ferd med å endre seg ganske betraktelig. Det dreier seg både om hvordan menneskers tilknytning til stedene endres, først og fremst gjennom stedsflyktighet, mobilitet, men også hvordan nye typer steder etableres og dels overtar for gamle steder, enten det dreier seg om møtesteder, handlesteder, utdanningssteder, poststeder, banksteder, og underholdningssteder. Jeg tenker særlig på internettet. Jeg skal ikke gå så mye inn på det første, noe mer på det siste, men aller først ta en liten omvei ved hjelp av et kirkelig eksempel fra Forsvaret.

Et telt og et hjemlig helligsted

Da Norge planla å sende styrker til Irak sommeren 2003, hadde en god kollega av meg i Feltprestekorpset allerede lenge arbeidet med å utvikle et mobilt kapell til bruk i internasjonale operasjoner. Kirkekunstnere ble dratt med inn i planleggingen, ildsjeler tenkte og skisserte, og Forsvarets Logistikkorganisasjon satte det til slutt i produksjon etter å ha gitt det et såkalt "NATO-nummer". Det ble et telt, og ble utstyrt med flotte kirketekstiler, et alter i massiv eik, et par kneleskamler, lesepult, et keyboard, og en støpt kirkeklokke i et ikke altfor høyt klokketårn; alt lett å pakke sammen i en kasse og sende med øvrig materiell gjennom Suez-kanalen. Her fikk presten sin base, og her fikk enkeltsoldater snike seg innom uten at presten og andre nødvendigvis visste om det. Det ble et sted for kaffe og wienerbrød, et sted for ettertanke, og et sted for de tingene som fører oss langt utover vår konkrete hverdag og opphopninger av bekymringer. Et fristed, et norsk sted, og et helligsted. Et sted for moderne militære nomader, men litt av et fastpunkt i utlendigheten. Og kanskje nokså nær den betydningen kirken kan ha for fleksible og mobile mennesker av i dag?

Kirken mellom fysiske fastpunkter og mobile nettverk

Jeg ser for meg at dagens og fremtidens utfordringer for stedets prest og stedets kirke vil utfordres av balansen mellom det jeg vil kalle den faste og fysiske kirken på den ene siden, og nettverkskirken på den andre siden. Mens den fysiske kirken bestemmes av tidsspunkt og et bestemt sted, så bestemmes nettverkskirken av at det finnes en eller flere "noder" i et nettverk som kommuniserer sammen, som hver for seg sender og mottar signaler i et, i prinsippet, ubegrenset nettverk.

Det nye er naturligvis nettverkskirken, og jeg tror vi til en viss grad må tilpasse oss det faktum at mennesker i stigende grad fungerer mer i nettverk enn innenfor geografiske begrensninger. Jeg sier ikke at tiden for den faste kirken i sentrum av kommunen er forbi, men den vil ikke lenger være det eneste kirken bør tilby. Og jeg tror altså at vi gjør klokt i å legge ned noe ressurser og oppmerksomhet rundt kirken som en node i et nettverk, en signalprodusent i et nettverk som i prinsippet er åpent for alle. I et slikt nettverk blir stedet på mange måter oppløst, til en viss grad også tiden. Man sender mail på et tidspunkt fra et bestemt sted, men den leses et helt annet sted på et uforutsigbart tidspunkt senere. Tiden er imidlertid interessant i den forstand at signaler som blir foreldet oppfattes som døde. Et konkret eksempel her er mye av den informasjon om kirken som ligger ute på nettet, men som aldri oppdateres. Dette er et meget tydelig signal i nettverksalderen om en død node, om en organisasjon som ikke anser nettverket for et reelt eller interessant sted.

Poenget mitt er at kirken må pakke seg et mobilt kapell, og slå det opp der folk ferdes. Den fysiske kirken vil fortsatt ha en viktig funksjon, men kirken kan knapt påberope seg å være offentlig for den generasjonen som er i ferd med å bli voksen i disse dager dersom man ikke på en eller annen måte forsøker å gjøre seg synlig og tilgjengelig på nettet. Det vil samtidig gjøre den mer sårbar, for på nettet bestemmer ikke strukturene og autoritetene.

Jeg tror vi i stigende grad vil tvinges til å løsrive oss fra vår egen infrastruktur, enten

det gjelder tidsbruk eller stedsbruk. Et aspekt ved vår tid er at stedsrommet (*the space of places*) har blitt til flytsteder (*the space of flows*), begreper som kommunikasjons-teoretikeren Manuel Castells benytter i bøkene om *nettverkssamfunnet* og *informasjonsalderen*. Er vi i nærheten av å utvikle en pastoral modus for disse flytstedene? Nepp. Når kun prestenes telefonnumre blir oppgitt på mange menigheters informasjonssider på internettet, men ikke epostadressen, så sier det rett og slett noe om at kirken fortsatt lever i industrisamfunnet, og ikke informasjonssamfunnet.

Et ikke-geografisk bispedømme?

Nå tror jeg riktignok at det kommer til å skje en del på denne fronten. Jeg tror vi vil se nye typer prestestillinger, eller at tradisjonelle prestestillinger omformes. Et mulig topp-down grep fra kirkeledelsen for å signalisere en strategisk åpenhet for denne type endring kunne være å etablere et mobilt bispedømme, der det ikke-geografiske ble gjort til betingelse for stiftets rekkevidde. Et slikt bispedømme, eller stiftsnettverk, kunne kombinert mange av kategorialtjenestene, som jo nettopp handler om å betjene mennesker som bare midlertidig er på sykehus, er studenter, er i forsvaret, på ferie, etc, med en offensiv satsing på å melde sin røst på den digitale arenaen. Ikke som billige synliggjøring, men som djerv satsing på den kirkelige betjening av de som kun er knyttet til bestemte steder på midlertidig basis, i tillegg til de trossamtaler og forberedelse for fysiske fellesskap som i stor grad kommer til å skje mellom mennesker ved hjelp av ulike digitale former.

Det kan kanskje høres ut som om jeg tror internettet og annen nettverkskommunikasjon nærmest vil overta for den fysiske kirken. Det tror jeg imidlertid ikke. Og selv om jeg tror at visse former for fellesskap er mulig i cyberspace, så har nettverkssamfunnet også klare dehumaniserende trekk. Jeg skal derfor avslutningsvis identifisere noen viktige funksjoner som den fysiske prestedtjenesten og de fysiske fellesskapene på et fysisk sted kan ha i dagens flyktige og mobile verden.

Fortolkningssted

Manuel Castells sier at mens makten og økonomien i nettverkets tidsalder er global og i stor grad stedløs, vil fortsatt menneskenes erfaringer være lokale. Dermed blir også det lokale stedet, og kirken, viktige. Og den lokale tolken bli viktig. En tolk som spør, som lytter, og som taler. Mennesker som er vant med å laste ned og koble seg opp, trenger i dag kanskje mer enn noen gang et sted for avkobling, avlastning og livstolkning. Et oppslag i Stavanger Aftenblad 11. september 2006 hadde følgende inngress:

”Velutdannede 30-åringer drukner i valgmuligheter: I dag blir lønn, mobiltelefoner og frynsegoder nærmest kastet etter unge og dyktige folk. Derfor sliter tre av fire av de unge og velutdannede med «30-årsdilemmaet».”

Mon tro om vi har noe å tilby slike? Eller ignorerer vi dem, eller fnysrer av dem? Kanskje det er her vi ser kimen til vår tids outsiders og tapere? Har vi et perspektiv på det å være flink og travel, men kanskje ensom? Et bærekraftig perspektiv for de velbetalte, men tolkningsmessig underbetalte. De ubegrensede og nettverksflytende, som dypest sett har behov for begrensning og tilhørighet. Har vi en u-travel kirke for de mest oppjagete, for 30-åringene, eller har vi selv blitt uheldelig travle? Har vi et fristed å tilby, hvor det fristende blir lite, og det lille blir fristende? Og hvor kanskje avskårne røtter igjen kan få feste seg i god jord og suge til seg god næring?

Forsoningssted

For det andre: Et slikt sted kan for mange bli et forsoningssted. En forsoning med livet slik det er valgt og slik det har blitt. Forsoning med kone, barn, lån, og bosted. Livet er praktisk, og man innhentes av det fysiske og konkrete. Friheten ligger ikke i nye karriereskift, ny kone, ny bil; friheten ligger i begrensningen. Kreftene er sterke, og kirken kalles til å være et sted hvor slike utfordringer tematiseres, et sted der man kan få hjelp til trofasthet mot sine valg, og forsoning med det som ikke ble som det skulle. Vi snakker om perspektiver som bærer når alt annet kanskje knuses i tusen biter. Her har kirken

ord å dele; om den evige hvile og kosmiske forsoning, om et rom som kan bringe våre liv i kontakt med Ham som både bærer og forsoner hele verden.

Forbønnen som sted for menneskers liv

Jeg er blitt mer og mer overbevist om at forbønnen i liturgiene våre er underutviklet som et rommelig sted. Jeg er usikker på om vi, gjerne sammen med andre, bruker nok tid i gudstjenesteforberedelsene på forbønnen. På en særlig måte har forbønnen potensial til å romme og bære mennesker frem for Gud. Spørsmålet blir derfor om forbønnen skaper et sted for våre liv slik de er, vår tro slik den tros, og vår verden slik den ser ut? Om den tar oss inn i noe større, om den fører oss til et sted vi finner hvile for våre liv? Dersom mennesker føler seg rommet i forbønnen, tror jeg omsluttende og livstolkende fellesskap kan utvikle seg. Steder som rommer menneskene, som gir rom for Gud, og som foregriper det himmelske i det menneskelige. Steder som i all sin begrensning og sårbarhet er uendelig bærekraftige. Steder som gir en svak, men umiskjennelig lyd av en evig sang, fra et evig sted.

Artikkelen er en forkortet versjon av hovedforedraget ved Presteforeningens generalforsamling 13. september 2006.

FRA BOKFRONTEN

Er det noen kunst å lese Bibelen?

The Art of Reading Scripture

Edited by Ellen F. Davis and Richard Hays

Grand Rapids: Eerdmans 2003, 334 s.

I en fireårsperiode (1998-2002) har femten teologer fra ulike disipliner og konfesjoner kommet sammen i Princeton, New Jersey, for å drøfte bibeltolkning og bibelbruk. Resultatet av deres samtaler foreligger i denne boka, som består av femten artikler om "kunsten å lese Skriften" og i tillegg gir oss tre utvalgte prekenes av hver av de to utgiverne, Ellen F. Davis og Richard B. Hays. Begge er knyttet til Duke Divinity School, med tyngdepunkt i henholdsvis Det gamle og Det nye Testamente. Arbeidsgruppen har også inkludert lærere i kirkehistorie, systematikk og praktisk teologi.

Et hovedanliggende for forfatterne er å frigjøre bibeltolkningen fra de snevre rammene og de skjulte forutsetningene som har fulgt med "den historisk-kritiske metoden" i bibelforskningen. Den kritiske og historiske analysen må følges opp av et syntetisk og kreativt arbeid som tar på alvor at Bibelen som helhet er Guds ord og fortsatt vil være Guds ord til oss i dag. Tanken om en nøytral eller "objektiv" skriftlesning bør oppgis. Et grunn tema i boka er at Bibelen hører hjemme i kirken som de

troendes fellesskap og må tolkes der slik at den kan skape nytt liv.

Med denne boka ønsker arbeidsgruppen også å vinne over den splittelsen mellom de ulike teologiske disiplinene som har fulgt med den økende spesialiseringen. Resultatet er blitt en stimulerende bok som både gir hjelp til en helhetsforståelse av Bibelen og inspirasjon til å lese og bruke dens tekster i kirkelig forkynnelse og undervisning.

Boka innledes med ni teser om skrifttolkningen. Jeg velger å gjengi dem i norsk oversettelse og å kommentere noen av artiklene under de tesene de tematisk kan knyttes til.

1. *Skriften forteller troverdig historien om Guds handlinger for å skape, dømme og frelse verden.*

Det betyr at Gud selv er hovedaktøren i den bibelske fortellingen. Den treenige Gud som kirken tilber, er den Israels Gud som ga folket frihet fra slavekåret i Egypt, som ga dem Loven på Sinai, og som reiste Jesus fra Nasaret opp fra døden. Å lese Bibelen bare som et uttrykk for menneskers religiøse erfaringer eller som

vitnesbyrd om fordeling av sosial og politisk makt, vil ikke åpne opp for dens sentrale budskap. Gud er Bibelens subjekt, og Guds handlinger i verden er ikke bare fortid. Bibelen er et ord som fortsatt dømmer, frigjør og frelser.

Denne utdypes av Ellen F. Davis i bokens første artikkel. Bibelen som fortellingen om Guds historie ikke må oppfattes som en avsluttet bok. Skriften må leses "konfesjonelt": som et uttrykk for en bekjennelse til og tro på at Guds handling fortsetter i kirken i dag. Den skal ikke bare leses som "proof-texting": å finne tekster som bekrefter det jeg har trodd, men sikte på *metanoia*: omvendelse, som innebærer en sinnsforandring, at jeg får det samme sinnelag som Jesus Kristus. Skriften er en aktiv autoritet, som Gud fortsatt bruker til å dømme og frelse.

Den narrative tilnærmingen til Bibelen som helhet kommer tydelig fram i Richard Bauckhams "Reading Scripture as a coherent story." Bibelen inneholder et komplekst mangfold av ulike sjangere av visdom, poesi og enkeltfortellinger. Men de ulike summariene av Guds handlinger i historien som vi finner både i prosa og i poesi og både i GT og NT, kan hjelpe oss til å se helheten og enheten. Denne oppfatningen av Skriften som en stor, enhetlig fortelling, konfronterer Bauckham med Lyotards og postmodernismens skepsis mot de "store fortellinger" eller metanarrativer. Lyotard's skepsis er ikke vendt mot Bibelen, hevder Bauckham, men mot de "moderne" metanarrativene fra Hegel og Marx, som ved å være altomfattende forklaringer også kunne brukes undertrykkende mot andre. Bibelens store fortelling er på mange punkter forskjellig fra disse, og en bibelbruk som legitimerer undertrykkelse er i konflikt med Bibelens budskap om korset.

2. *Skriften forstås rett som en koherent, dramatisk fortelling, i lys av kirkens trosregel.*

Skriftens enhet betones igjen og igjen av bokas forfattere, og ofte henvises det til *regula fidei*, oldkirkens trosregel som veiledende norm for skrifttolkningen. Som ventet i en interkonfesjonell bok gjøres det ikke noe forsøk på en nærmere definisjon av kirkens bekjennelse. I praksis henvises det mer til Apostolicum enn

til Nicenum, og svært lite til reformasjonstidens bekjennelser. I artikkelen "Uncovering a second narrative: Detective fiction and the construction of historical method" gir David Steinmetz en morsom sammenlikning mellom Bibelen og en detektivroman: Detektivromanens mangfold av personer og hendelser blir først forståelig når mesterdetektiven i slutfasen løser kriminalgåten og lar sin "second narrative" forklare den egentlige sammenhengen i det som har skjedd. I Bibelen kjenner vi allerede denne "second narrative" som forklarer sammenhengen i Bibelens mangfold og som uttrykkes i trosbekjennelsen. Det advares mot å forsøke å tolke Skriften i konflikt med bekjennelsen, slik også Tertullian advarte mot en "fri" teksttolkning som ikke ville la seg forplikte på kirkens tro.

En klargjørende anvendelse av denne tesen gir Richard Hays i artikkelen "Reading Scripture in light of the resurrection". Her vender han seg mot tolkere som har bestridt eller omtolket Jesu oppstandelse som historisk virkelighet, som for eksempel Rudolf Bultmann, Gerd Lüdemann og Robert Funk, grunnleggeren av det nordamerikanske "Jesus-seminar" som fikk så stor mediaoppmerksomhet på 90-tallet. Hays viser hvordan oppstandelsen fungerer som hermeneutisk nøkkel til Skriften i flere evangelie-tekster, særlig Joh 2,21-22 og Luk 24,31-32 og 45. I disse tekstene blir det tydelig hvor grunnleggende GT er for forståelsen av Jesu liv, død og oppstandelse, slik at denne artikkelen også illustrerer den neste hovedtesen om enheten mellom testamentene. En kristen skrifttolkning, både av GT og NT, springer ut av et møte med den oppstandne som å få konsekvenser ikke bare for tro og tanke, men for hele livet. En oppstandelsens hermeneutikk kan ikke løsrives fra etterfølgelse og misjon.

3. *En troverdig tolkning av Skriften må være engasjert i fortellingen som helhet: Det nye Testamente kan ikke forstås rett uten det gamle, og Det gamle Testamente kan heller ikke forstås rett uten det nye.*

Artiklene om Abraham på vei til å ofre Isak, av R. W. L. Moberly, og om Josefsfortellingene, av Gary A. Anderson, gir gode eksempler på

hvordan denne tesen fungerer i utlegningen av GT. Brian E. Daley viser hvordan vi kan hente inspirasjon i patristikken for en tolkning av Salmene i GT. Den typologiske tolkningen som kirken har brukt siden oldkirken, får en renessanse. Den kalles her fortrinnsvis for "figural reading": GT innebærer "figurasjoner" av en sannhet som først kan gripes fullt ut i lys av Jesu kors og oppstandelse. I en egen artikkel drøftes også hva vi kan gjøre med tekster som vi kan oppleve som moralsk problematiske. Ellen Davis advarer mot å bare forkaste dem. De krever heller ekstra omtanke og tålmodighet og bør nytolkes i samsvar med den kritiske nytolkning av tradisjonen ("critical traditioning") som vi finner eksempler på både i GT og NT.

4. Skriftens tekster har ikke bare én mening begrenset til hva den opprinnelige forfatter intenderte. I samsvar med jødiske og kristne tradisjoner bekrefter vi at Skriften har et komplekst mangfold av mening som er gitt av Gud selv, opphavsmannen til den dramatiske fortellingen.

Det er karakteristisk for denne boka at postmodernismens betoning av mulighetene for en mangfoldig tolkning av tekster ikke primært oppfattes som et problem, men som en positiv utfordring. Dette kommer særlig fram i William Stacey Johnsons artikkel "Reading the Scriptures faithfully in a post-modern Age." Derrida's program om å dekonstruere tekstene betyr ikke at tekstene kan bety hva som helst, hevder Johnson, men er en systematisk protest mot at bare én bestemt tolkning av teksten skal være gyldig. Lyotards kritikk av modernismens ønske om én helhetlig, rasjonell livstolkning og hans skepsis mot de store fortellinger rammer egentlig ikke Bibelens førmoderne fortelling om skapelse, fall, forsoning og gjenløsning. Tekstenes polyvalens eller mangetydighet er en følge av at kirken stadig er på vandring mot fullendelsen. Johnsons sterke betoning av tekstenes åpenhet for nye tolkninger får meg til å spørre om det ikke også trenges en bredere refleksjon om hvorvidt kirken også må sette noen grenser for hva som er gyldig teksttolkning, slik Hays gjør det når han avviser en rent symbolsk tolkning av Jesu oppstandelse.

5. De fire kanoniske evangeliene forteller sannheten om Jesus

Det er et interessant trekk ved boka at denne tesen ikke egentlig gjøres til gjenstand for utførlig drøfting. Jeg tolker dette som et tegn på at gruppen ikke er opptatt av det klassiske spørsmålet etter den historiske Jesus bak tekstene, men vil at det litterære og teologiske bilde av Jesus som tegnes i tekstene, skal være det normative for kirken. Det er likevel ingen tvil om at boka som helhet preges av tillit til evangeliene også som historiske kilder.

6. En troverdig tolkning av Skriften både innbyr til og forutsetter deltakelse i det fellesskapet som Guds frelsende handling har skapt: kirken.

Systematikeren Robert W. Jenson skriver fyndig og tankevekkende om Skriftens autoritet i kirken. Egentlig er det bare i kirken Skriften har autoritet, for det er kirken som har avgrenset denne skriftsamlingen og gitt den autoritet som kanon. Utenfor kirken, uten dette troens perspektiv, faller Bibelen fra hverandre som litterær helhet og blir en samling dokumenter fra ulike tider og kulturer. Og en akademisk teologi som har løsrevet seg fra kirken, har i praksis fragmentert Bibelen på denne måten. Når Det gamle Testamente - et navn som forutsetter en fortsettelse i Det nye Testamente - har blitt til Den hebraiske bibel eller "Hebrew Scripture", settes skriftsamlingen inn i en ny tolkningsramme som jødedommens kanon, med Talmud som normerende videreføring. Kirken må fastholde GT som del av den kristne bibel. Når de ulike skriftene i NT spilles ut mot hverandre eller tilsidettes i forhold til ikke-kanoniske skrifter, må kirken fastholde en helhetlig, kirkelig lesning av Bibelen. Jenson advarer både mot forsøk på å avgrense en kanon i kanon og mot å utvide kanon med et femte evangelium eller for eksempel Ignatius-brevene. Kirken har avgrenset kanon ut fra en helhetlig forståelse av samlingen, og en kirkelig lesning av Skriften har ikke noe å skamme seg over.

Et annet aspekt Jenson betoner, er at kirken selv er en del av Skriften og er en fortsettelse av den historien Bibelen forteller. Derfor er ikke Bibelen bare en fortelling om Gud og hans folk eller en lærebok om Gud og Gudserfaringer.

Skriften forplikter kirken ut fra et trinitarisk perspektiv. Gud har handlet som skaper, Sønnen har lagt frelsens grunn ved sin død og sin oppstandelse, og Kirken skal nå i Åndens kraft fortsette hans gjerning og la Kristus tale til oss ved sitt ord ikke bare i NT, men også i GT.

En mer praktisk tilnærming til enheten mellom Skriften og kirken gir L. Gregory Jones i sin artikkel "Embodying Scripture in the Community of Faith". Han ser det som et hovedproblem at kirken selv har mistet forståelsen av at Bibelen må være den sentrale teksten i dannelsen av kristen identitet og karakterdannelse, og at det er så lite faktisk bibelkunnskap blant troende i dag. Han viser til hvordan Bibelen fungerte som livsgrunnlag for kirkeledere i fortiden, fra Augustin til Martin Luther King, og minner om at Bibelen må få kropp (embodying) i de troendes fellesskap og i de kristnes liv i verden i dag. Dette peker fram mot den neste tesen:

7. Kirkens helgener gir veiledning i hvordan Skriften skal tolkes og leves.

Denne tesen bør ikke leses som noen tilslutning til katolsk helgenlære, men uttrykker at vi får hjelp til å forstå Bibelen ved troende menneskers gode forbilder. I artikkelen "Christ was like St. Francis" viser James C. Howell hvordan Frans av Assisi kunne bli til fornyelse i kirken fordi han tok Jesu ord på alvor og ville forme sitt liv med Jesus som forbilde. "Selg alt du har og gi det til de fattige" - ved å ta ordene bokstavelig kunne Frans hente Jesus ut fra hans stilling som frelser og herre i opphøyet herlighet og bringe ham nær som venn og forbilde for livet på jorden. Det skjer en dreining i fromhetslivet i det 12. århundret hvor evangelienes bilde av Jesu liv stilles i forgrunnen på en måte som peker fram mot Tomas a Kempis' *imitatio Christi* og senere mot Ignatius av Loyolas åndelige øvelser. Skrifttolkningen må kroppsliggjøres i liv som blir forandret i møte med Bibelens budskap og den levende Kristus. Derfor bør skrifttolkningen inkludere biografi (og hagiografi) om mennesker i fortid og nåtid som har bidratt til å bygge broer mellom Bibelen og oss mennesker som lever i dag.

8. Kristne trenger å lese Bibelen i dialog med andre mennesker utenfor kirken.

Denne tesen gir en nødvendig motvekt til de foregående tesene, som så sterkt betoner at Bibelen er kirkens bok. I et par av artiklene betones det hvor viktig det er å lese Bibelen sammen med jøder. Våre amerikanske kolleger har jo det privilegium at det finnes jøder som driver aktiv bibelforskning og -undervisning ved de samme institusjonene hvor de selv virker. Verdien av å lese Bibelen sammen med andre ikke-kristne grupper blir imidlertid lite belyst i boka. En slik lesning er kanskje litt for selsagt for mange av dens forfattere, som jo ikke bare er knyttet til kirkelige institusjoner. Også dialog med mennesker som leser Bibelen ut fra rent allment historiske eller sekulære premisser kan utfordre og berike tekstforståelsen. Men i de akademiske miljøene er slike lesninger ofte blitt så enerådende og så anti-kirkelige at det er forståelig at denne boka ensidig oppfordrer til å lese Bibelen som kirkens bok.

9. Vi lever i spenningen mellom Guds rikes "allerede", men "ennå ikke". Derfor kaller Skriften kirken til stadig å prøve seg selv og å stadig lese tekstene på nytt i lys av Den Hellige Ånds fortsatte gjerning i verden.

Den siste tesen blir heller ikke utførlig drøftet i noen av artiklene, selv om den gir en viktig teologisk ramme for skrifttolkningen: pneumatologi og eskjatologi. Ut fra min lutherske tradisjon undres jeg litt over den siste setningen om Åndens fortsatte gjerning "i verden". På hvilke kriterier kan vi bedømme hva som er Åndens gjerning i verden? Er det ikke primært nådemidlene og kirken Åndens gjerning er knyttet til? Ut fra en luthersk skjelning mellom skapelse og gjenløsning og mellom lov og evangelium ville det være lettere å snakke om at tekstene stadig må lese på nytt på grunnlag av Åndens gjerning i kirken og Guds fortsatte gjerning som skaper i verden.

Med dette har jeg antydnet et savn ved lesningen av denne utfordrende og givende boka. Tross sin ekumeniske horisont har den et tydelig grunnpreg av en reformert tradisjon med et kristosentrisk og nybartiansk fortegn. Jeg savner en drøfting og anvendelse av det

viktigste lutherske bidraget til hermeneutikken: skjelningen mellom lov og evangelium. Vil ikke den ensidige betoningen av Skriften som fortelling lett komme til å svekke Bibelen lest som lov: som veiledning og norm for menneskelivet? Og vil ikke en svekket bevissthet om denne problemstillingen lett kunne føre til nye former for "loviskhet" i

skrifttolkningen? - Jeg nøyer meg med disse antydningene, som uttrykk for at jeg tror at en luthersk hermeneutikk har viktige bidrag å komme med til "kunsten å tolke Skriften". Å fornye og utøve den kunsten er en av de største felleskirkelige utfordringer vi står overfor i dag.

Hans Kvalbein

Når fjellet former trua.

Natur og kultur i menneskers trosuttrykk

*Fjellpresten på Beitostølen i samarbeid med Hamar bispedømme
inviterer til*

Rekreasjon og inspirasjon

for prester og andre kirkelige medarbeidere.

Beitostølen

søndag 12. nov kl. 18.00 - tirsdag 14. nov. kl. 15.00

Program:

- Notto R. Thelle: Tru og natur.
- Gylne timer i Lyskapellet
- Turer i høstfjellet, eller ei god bok ved peisen
- "Når kvinnehender former trua, og menn set tonar til" konsert i Rogne kirke
- God mat og gode senger.
- Inspirerende fellesskap

Kr. 1995,- for helpensjon 2 netter i enkeltrom.

Påmelding: frist 4. nov. 2006
til Fjellpresten tlf. 99 12 99 76
fjellprest@beitostolen.com

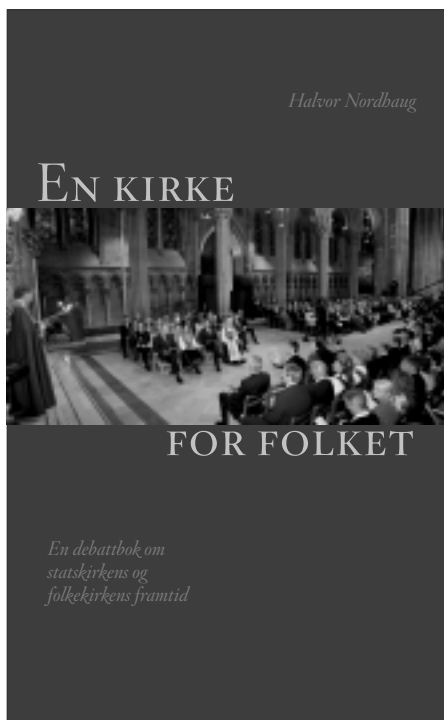
For nærmere program: Kirken.no/hamar.

Ny og aktuell bok fra Luther Forlag

Halvor Nordhaug

EN KIRKE FOR FOLKET

EN DEBATTBOK OM STATSKIRKE OG FOLKEKIRKE

Høsten 2006 skal Den norske kirke behandle den offentlige innstillingen om stat og kirke.

Denne boken gir god hjelp til både enkeltpersoner og høringsinstanser for et velbegrunnet veivalg.

Med studieplan godkjent av Norsk Kristelig Studieråd

Kr 148,-

SØNDAGSTEKSTEN

Elisabeth Torp, Torbjørn Holt og Hilde Barsnes

1. søndag i advent

3. desember 2006

Prekentekest: Matt. 21,1-9

Lesetekster: Jesaja, 62,10-12; Rom. 13,11-14

Intro: Forventning og verdighet

1. søndag i advent markerer starten på et nytt kirkeår. Adventstidens hovedtema er vente og forventning. Vi introduseres for en som skal komme, og vi venter i glede på det barnet som også profetene i det gamle testamente formidlet at skulle komme en dag. Jesus introduseres ofte som rettferdighetens gjennombrudd. Å fokusere på rettferdighet i verden, mellom mennesker og i kirken er et viktig tema i adventstiden.

Det vært tradisjon de senere år å legge menneskerettighetssøndagen til 2. søndag i advent. Vi tillater oss å utfordre den enkelte til å la også 1. søndag i advent bære med seg rettighetsperspektivet, særlig i lys av det som følger.

I høst markerer Kirkens Ressurssenter mot vold og overgrep sitt tiårs - jubileum. Ressurssenterets arbeid er kjent for mange. Gjennom tiårs - markeringen vil Ressurssenteret blant annet invitere landets menigheter til å synliggjøre at overgrep skjer og å finne en måte å være menighet som også rommer menneskers erfaring av overgrep. Som en hjelp til å gjøre

dette har Res.sent bl a utviklet en liturgi og et symbol. Perle et gjennomgangssymbolet i jubileumsmarkeringen. Perlen symboliserer verdighet. Alle mennesker eier en verdighet. Den er hellig og umistelig. Men verdigheten kan allikevel krenkes. Det kan skje gjennom seksuelle overgrep, og det kan skje på mange andre måter. Perlen er historien om forvandling. Muslingens reaksjon på fremmedlegeme er å kapsle det inn i perlemor. Perlen vokser rundt det som smerter, som en beskyttelse og hjelp til å leve når vondt har rammet. Perlen kan minne om den verdigheten som alle eier og kan knyttes til menneskets gudbilledlighet. For den som har vært utsatt for overgrep kan det oppleves som om verdigheten har blitt borte. Og den enkelte trenger andre menneskers hjelp til å finne den igjen og ta den tilbake. Et bidrag i en slik sammenheng kan være å gi plass til og fokusere tema inn i gudstjenesten.

I forbindelse med tiårs - markeringen, er det utviklet en liturgi og en stor marmor-perle som symboliserer den umistelige verdigheten alle mennesker eier. (Innen 10. november skal hvert prosti ved prostene ha mottatt et begrenset antall av perlen. Hvis det blir for få kan prostene bestille flere fra Ressurssenteret. Liturgien ligger på Ressurssenterets hjemmeside <http://www.kirkens-ressurssenter.no>.)

Perlen og liturgien er som utgangspunkt ment til bruk 1. eller 2. søndag i advent. Vårt forslag er at verdighetsliturgien blir brukt i gudstjenestens inngangsdeler. Det er vanlig å tenne adventslys i begynnelsen av gudstjenesten. Her finnes det mange lokale variasjoner, og den enkelte menighet må derfor finne ut av hva som fungerer best. Verdighetsliturgien kan plasseres rett etter lystenningen. Etter verdighetsmarkeringen, kan gudstjenesten fortsette med kollektbønn. Hvis det oppleves for ordrikt med kollektbønn, kan gudstjenesten med fordel gå rett over i orddelen.

Jeg har i denne tekstgjennomgangen benyttet Hans Kvalbein sin fortolkning til Matteusevangeliet.

Tekst og sammenheng

Vår perikope er begynnelsen på kap. 21 som frem til og med kap 23 hos Matteus utgjør den store oppgjørsscenen med Israel og dets ledere. Innholdsmessig utgjør det inntoget, tempelrenselsen og forbannelsen av fikentreet (21,1-22), stridssamtaler og liknelser (21,22 - 22,46) og den store domstalen mot fariseerne og de skriftlærde i kap.23. Oppgjøret rammes inn av et håp for folket i og med bruken av Jesus som hylles som Davids sønn (21,9). Jesus viser tilbake til hyllingsropet fra folkemengden ved avslutningen av sin konfrontasjon med folkets ledere (23,39). Og Jesus tilkjennegir sin forventning om at "velsignet være han som kommer i Herrens navn" skal lyde på en ny måte en gang i fremtiden.

Matteusevangeliet har med sin skriftkyndige forfatter ofte en rekke skriftsiterer og føyd inn i fortellingen, som forfatterens refleksjon. Ut i fra sitt innhold kan de også kalles oppfyllelles-sitater, de viser at det som skjer stemmer overens med Skriften.

Første rekkes evangelietekst henter frem fra denne søndagen en fortelling som vi i vår gudstjenestetradisjon knytter til palmesøndag. Jesus er i ferd med å avslutte sine år og sitt virke blant menneskene. Han er kommet frem til Jerusalem. Han er klar for å møte tempelbyen og den gamle kongebyen, Israels hovedstad, hvor Messias skulle åpenbares. Eselet har en sentral plass i denne teksten, slik det også har det i fortellingen om Maria

og Josef på flukt med sitt lille guttebarn. På denne måten settes krybben og korset, enkle og nedrige gjenstander i forbindelse med hverandre.

Den foregående teksten i Matteus evangeliet er Jesus som helbreder de to blinde. (Samme teksten som leses som inngang til verdighets-handlingen det er referert til ovenfor.) Det egenartede i fortellingen om de to blinde er tilknytningen til den foregående og etterfølgende teksten, den viser Jesus som den ydmyke tjener som ikke går forbi, men stanser opp og spør; "hva vil du jeg skal gjøre for deg?". Med det som utgangspunkt bidrar Jesus til at deres liv blir forandret.

Tekst og innhold

Inntoget i Jerusalem markerer en overgang. Fra nå er Jesus i Jerusalem, og forholdet til jødernes ledere tilspisser seg inn mot påskefestens dramatik. Men teksten vår er fri for konflikter, i alle fall ytre sett. Snarere er det en uforbeholden glad hyllest som møter Jesus. Tar vi imidlertid med v. 10 i perikopen beskrives en bevegelse som har tatt hele byen.

Det betyr at det har oppstått uro og engstelse i byen.

Teksten har fem underavsnitt:

v. 1-3 Jesus ber disiplene hente eselet og folen

v. 4-5 Refleksjonssitat

v. 6-7 Festprosjonen starter

v. 8-9 Folkemengdens reaksjon

Jesus har en nødvendig *selvbevissthet*. Han forbereder seg med et profetisk klarsyn for sitt siste og avgjørende møte med jødernes hovedstad. Vi kan oppfatte "Herren har bruk for den" som et uttrykk for at Jesus har tatt ansvar for situasjonen, i Guds sted. Jesus vet nå hva han trenger, og hvordan det hele skal foregå. En slik myndighet på egne vegne er en ny side ved Jesus. Disiplene var nok en gang *skuffet*, denne gangen over at Jesus ikke kom til Jerusalem med seier. Det går som en undertone i teksten, selv om de er lojale og gjør som han sier. Deres ønske om hvordan Jesus skulle møte den hellige by og dens religiøse ledere så ganske annerledes ut. Inntoget og den uforbeholdne hyllesten er noe mer, *et tegn* som peker frem mot det som skal skje, at kongsmakten som er godt gjemt i Jesu hjerte blir åpenbar og tilgjengelig for hele verden.

Tekst og budskap

Vår tekst er først og fremst en tekst som inviterer og utfordrer oss som forkynnere til å tegne bilder av Gud nettopp med utgangspunkt i krybben og korset. Hva forteller det om Gud at Jesus, Guds sønn ble født i en stall og lagt i en krybbe? Og på samme måte, hva forteller det om Gud at menneskene til slutt korsfestet Jesus, Guds sønn? Hva gjør krybben og korset med menneskenes forståelse av Gud?

Verdighet og esel

Det lille som blir til det store.

Når Gud blir menneske, presenterer Gud seg i det nedrige.

Gud identifiserer seg med det lille. Gud er selv fornedret. Ved å vise til at inntoget i Jerusalem ender på Golgata, kan vi si noe om hvordan Gud lar seg selv bli rammet.

Verdighet og perle

Det er noe som ikke går i stykker. Perlen formidler det på sin enkle måte. Det skjer en hellig forvandling i den smerteprosess som ligger til grunn for at det blir en perle. Fra å være et uønsket fremmedlegeme i en musling, kapsles den inn i perlemor, herdes og blir til et smykke.

For Jesus sin del er den hellige forvandling knyttet til seieren over døden.

Verdighet og rettferdighet

Det gir mening å koble verdighet og rettferdighet.

I vår tekst poengteres ydmykhet og tålsomhet som karakterer ved Jesus. Kvalbein kommenterer at tålsomhet ikke skal oppfattes i retning av å tåle og lide urett, men heller bli forstått som å utøve barmhjertighet og storsinn i omsorg for andre, jfr helbredelsen av de to blinde i Jeriko. De to ble sett og de ble seende. Rettferdighet og rettighetsperspektivet er en dypt forankret kvalitet ved Jesu liv og handling. Dypest sett er Guds kjærlighets vilje for menneskene at rettferdigheten seier.

Momenter til en preken

Å forstå at det lille kan bli noe stort. I utgangspunktet kan vi tenke det som noe absurd og komisk, men likevel med en dyp sannhet og innsikt. Kan det være en ide å vise frem både

en liten og en stor perle? Poenget er ikke at den lille perlen skal bli til en stor perle, men at både den lille og den store perlen har i seg en historie om forvandling. Er det mulig å formidle en begeistring, glede og forventning hos liten og stor knyttet til det lille som blir til noe stort? Kan den lille så vel som den store perlen brukes til å formidle den forvandlingen som har skjedd, perlens historie om perlemor som beskyttelse og vekst. Å forstå at det lille kan bli til noe stort, er en måte å bli seende på, (jfr teksten om de to blinde). Og dypest sett er det også noe sant om Gud. Kan dette være en anledning til å snakke sant om Guds storhet og allmakt? Ikke oppskrytt med hensyn til hva Gud kan og ikke kan, som å hindre at overgrep skjer osv, men en tydeliggjøring av at Guds vilje er god. Gud er tilstede også når vonde ting skjer, uten å kunne forhindre at det skjer. Men Gud kjemper mot urett og ondskap. Teksten vi skal preke over denne søndagen er jo nettopp manifestasjonen av hvordan Gud tar ansvar for den umulige situasjonen som menneskene er i. Gud har reagert mot uretten. Gud har latt rettferdigheten seire ved at Jesus døde og ble levende igjen. De umulige erfaringene kan forvandles på forunderlig vis til noe som gjør oss sterkere, fordi Guds perlemor legger seg herdende rundt sårene og håpet er knyttet til det vi nå vet og som er adventens store tema, Guds komme til menneskene med frigjøring og håp.

Dersom det er plass til det er det også et spennende perspektiv knyttet til å se storheten i Jesus, er å se storheten i seg selv. I Gud-billedligheten og verdigheten hos det enkelte menneske, symbolisert med perlen ligger det enkelte menneskes verdi. Kanskje er prekenens viktigste oppgave denne søndagen å peke nettopp på menneskenes storhet og verdighet, på en måte i seg selv, men helest i lys av Kristus i krybben, på korset og i oppstandelsen.

Salmer

Salmene er ikke gjengitt i en bestemt rekkefølge, men representerer ulike forslag og må velges ut fra de lokale forhold. Med hensyn til bruk av perlen vil jeg spesielt trekke frem NOS 12, v.2 "...de slitte dager fylles av lovsang og forgylles" og NOS 479, v.2. "...ver du

det merket som syner mitt verd". Begge disse salmene utdyper på hver sin måte perle-motivet.

NOS 28 Nå tenner vi vår adventskrans / NOS 23 Mens frost og vintermørke rår

NOS 5 Gjør døren høy, gjør porten vid / NOS 12 Rydd vei for Herrens komme

NOS 479 Deg å få skode er sæla å nå

NOS 703 Guds sønn steg ned å tjene og gav for oss seg hen

NOS 137 Hosianna! Syng for Jesus, syng for kongen uten prakt

NOS 65 En krybbe var vuggen som ventet ham her

ELISABETH TORP

prest og daglig leder ved Kirkens Ressurscenter
mot vold og seksuelle overgrep

2.søndag i advent

10. desember 2006

Prekentekest: Matteus 24,1-14

Å leve med veer

Selv i vår likestilte tid er det noen av livets erfaringer som er grunnleggende forskjellige for menn og kvinner. Noe av det viktigste i livet som vi menn aldri noensinne vil kunne forstå, er hva det innebærer å føde. Bibelen og kristendommen beskyldes ofte, iblant med rette, å være dominert av språk og metaforer fra menns virkelighet. Det gjelder ikke en av de sentrale metaforene i denne prekentekest, en tilleggstekst for 2 søndag i advent: Krig, hungersnød og jordskjelv *"er bare begynnelsen på fødselsveene"*. 2.søndag i advent har vanligvis mer av gleden og forventningen frem mot Jesu gjenkomst. Denne teksten er hardere, kaldere og mer dramatisk. Likevel er ikke teksten lik en elendighetsbeskrivelse av verden slik vi igjen og igjen finner det i media som beskrivelse på samtiden. Alt som skjer og skal skje, og det er med respekt å melde ikke lite i følge teksten, forstås som en ting, nemlig *fødselsveer*.

Det er hele universet som er i fødselsveer, målet er et komplett, perfekt, gjenskapt

univers. Gjenskapelsen omfatter hele tilværelsens hierarki (for å være en smule aristokratisk-thomistisk); alt fra grunnfjell til erkeengler. Veene pågår, og vil pågå inntil fødselen skjer. Der befinner vi oss i øyeblikket, i veenes tid.

Apokalyptiske tekster av ulik beskaffenhet kan ofte leses og forstås på flere plan, også i forhold til tidsaksen. En tekst som dette relaterer seg til nedskriverens samtid. Den relaterer seg også til menneskehetens historie til alle tider. Og den relaterer seg til en profetisk fremtid, like før Jesu gjenkomst.

Hendelsene som teksten skildrer, har foregått og foregår til alle tider. Ødeleggelsen av tempelet som Jesus begynner perikopen med, ble foretatt på grundig, romersk vis av general (senere keiser) Titus og alle hans menn, og er nå en historisk hendelse. Krig, hungersnød og jordskjelv har vi hatt til alle tider. Et utall kriger, mer eller ofte mindre omtalt i mediene, pågår nå, og har pågått til alle tider. Hungersnød slår stadig til på nytt. Jordskjelv forgår stadig. Jeg så virkningene av jordskjelvet på havbunnen 2.juledag 2004 langs strendene i Phuket i Thailand i fjor vinter etter at flodbølgen hadde rammet.

"Å hates av alle folkeslag for mitt navns skyld" gir et ubehagelig ekko til aktuelle hendelser akkurat når disse linjer skrives i slutten av september 2006. For noen få dager siden ble en katolsk nonne på 75 år skutt fordi noen religiøse ekstremister hadde bestemt seg for å hevne uttalelser som de mente at pave Benedikt hadde kommet med. Og den kristne kirke fikk seg nok en martyr.

Hendelsene som denne og andre tekster omtaler, skjer derfor nå, og vil formodentlig skje så lenge denne verden står. Teksten må kanskje forstås slik at slike hendelser vil fortsette og forsterke seg frem mot Jesu gjenkomst. Men det faktum at slike hendelser foregår nå, i stort omfang, menneskeskapt og i form av naturkatastrofer, minner oss om at de siste tider har vi faktisk befunnet oss i helt fra Jesu oppstandelse. Han kan komme igjen når som helst. Veene pågår nå. Nå er de siste tider. Gjenkomsten kan skje før noen rekker å lese disse linjene, og den kan ligge skjult i en fjern fremtid. Men kristen tro har alltid vært klinkende klar på at den vil komme.

Gjenkomsten kommer selvsagt fordi ver er betyr at et barn er underveis. Og som sagt, det som skal fødes når Herren kommer igjen, er et komplett univers. Der skal vår plass være sammen med alt som noensinne er tenkt og drømt av store, fantastiske og gode ting. Og vi mennesker skal være sentrale i dette nyskapte univers.

I mellomtiden: Frelseren og dommeren som vi venter på er menneske som oss, og derfor hører og forstår han når vi ber til ham når verden og enkeltmennesker skakes.

TORBJØRN HOLT
Sjømansprest i London

3. søndag i advent

17. desember 2006

Lesetekster: Jesaja 35:3-10; 1. Kor. 4:1-5

Prekentekest: Matt 11,2-10

3. søndag i advent

Julen nærmer seg med stormskritt og det er siste søndagen før julaften, siden den faller på søndag. Folk er i julemodus og fylt opp i hodene av planlegging og bekymringer. Det som møter oss i tekstene er en som sitter i fengsel og lurar på hvem Jesus egentlig er. "Er du han som skal komme, eller skal vi vente en annen?" Hvem er det vi venter på i disse dagene før julaften, og hvilke forventninger har den enkelte av oss egentlig til dette barnet som fødtes og som etter hvert ble voksen? Hvem er det den enkelte av oss venter på?

Fengsel

Johannes sitter i fengsel, og han er ikke sikker på noe som helst. Han trenger en avklaring på om Jesus er den som skal komme. Kanskje for å holde ut å sitte der i fengselet, kanskje for å vite om han har gjort jobben sin. Han var jo kallet til å komme og rydde vei for Herren.

Johannes har møtt Jesus, og da virket det som om Johannes skjønte hvem han var, da han sa at han ikke ville døpe han fordi han ikke var verdig. Men Jesus mente han var verdig, og at det måtte skje for og oppfylle all rettferdighet og Johannes lot seg overtale. Allikevel kjenner ikke Johannes seg sikker - han tviler på hvem Jesus er. Johannes går ingen omveier for å få svar på sin tvil. Han sender bud direkte til Jesus - han går til kilden: "Er du den som skal komme, eller skal vi vente en annen?" Jeg vet ikke hvilket svar Johannes hadde håpet på å få, men Jesus sender bud om at de skal fortelle det de ser, om under, at evangeliet forkynnes for fattige og at salige er de som ikke tar anstøt av han. Jeg lurar på om Johannes følte seg mer sikker etter at han fikk denne meldingen tilbake, men kanskje fortalt budbærerne også Johannes om Jesus sin tale til folket om han. Johannes kom for å rydde vei for Jesus - menneskesønnen kom for å rydde veien til Gud.

Vi menneske lar oss fange av mange ulike ting, vi har våre fengsel som vi sitter i, slik Johannes hadde sitt. Stress, tidsklemmer, tvil, utilstrekkelighet, sår, vonde minner, vanskelige valg, angst, skam, skyld, hemmeligheter, rastløshet, ensomhet, løgn, mangel på sannhet, mangel på ærlighet og så videre. Mange ønsker å finne en vei ut av egne fengsel - men aner ikke hvordan.

Teksten

Vår tekst står i rammen av Jesu ord til disiplene om hva det vil si å være apostel eller disippel, og etter vår perikope fortsetter vitnesbyrdet om Johannes.

Vi møter i versene 2-6 en skoledebatt mellom disipler av Johannes døperen og kristne, trolig fra tiden etter oppstandelsen, om hva som var Jesu misjon og i hvilken egenskap han var kommet. "Alt det Kristus gjorde" er et bemerkelsesverdig uttrykk fra Matteus sin side, for den snur debatten til å handle om Jesus som Messias og hva det innebærer, mens opprinnelig kan det ha handlet om han var en budbærer fra Gud, som for eksempel Elia. I vers 4 får vi Jesu svar på spørsmålet: Jesus definerer sin rolle ikke som dommer eller hersker, men som en som kommer med velsignelse til de som trenger det. Vers 5 er

delvis bygd på Jes. 35:5-6; 42:18;61:1, men her nevnes ikke de spedalske og døde. Vers 6 gir en velsignelse til de menneskene som er motagelige for denne nye definisjonen av Messias sin rolle, og ikke blir skuffet.

Vers 7-10 er Jesu vitnesbyrd om Johannes døperen, først gjennom seks retoriske spørsmål, så i tre positive bekreftelser eller påstander om ham. Han er profet og mer enn det, han er Guds budbærer. Mal 3:1; 2. Mos. 23:20 Han som rydder veien for Herren.

Er du den som skal komme?

Vi er jo veldig opptatt av Jesu komme på denne tiden av året. Hva betyr det for oss? Hvilke forventninger er det vi knytter til at Jesus skal komme, og på hvilken måte har han betydning i våre liv, mer enn det at han ser på oss fra glansete julekort. Det var mange på Jesu tid som ønsket seg "julekort-Jesus". Det var de forventningene de hadde at han skulle være idealet, den perfekte kongen. Så redefinerer Jesus sin rolle totalt, og mange blir skuffet, for hvor ble det av "julekort-Jesus", herskeren og dommeren. Det rare er at om enn så mange glansete julekort som glitrer til oss i butikkene, like lite passer Jesus inne i dette formatet. Det nyttet ikke den gangen Jesus levde å holde han fast i en ramme, og det nytter ikke nå heller, selv om vi prøver.

Hvilke forventninger er det vi har Jesus? Har vi noen? Jeg tror vi har mange forventninger som nettopp går på at han skal møte oss når vi trenger det og velsigne våre liv. Vår rolleforventning har nok i stor grad blitt formatet av den måte han selv redefinerte den på, men også fordi det passer så bra inn i vår måte å tenke på. Vi er ikke interessert i for mange krav og mas knyttet til å være en Jesu etterfølger. Det orker vi ikke, men blir det da vår julekortvariant av Jesus? Jesu budskap er radikalt: "Gå og fortell (Johannes) hva dere hører og ser: Blinde ser, lamme går, spedalske renses og døde hører, døde står opp, og evangeliet forkynnes for fattige; og salige er de som ikke tar anstøt av meg." Det er noe nytt som skjer noe som var varslet fra profetene, og det er faktisk nå det skjer. Jesus var og er den som skal komme, vi skal ikke vente på noen annen.

Satt i fengsel

Vår livserfaringer slik jeg nevnte tidligere gjør at vi opplever at vi sitter i egne fengsler. Noen fengsler er vi redde for å gå ut av fordi vi ikke kjenner livet på utsiden og hva det innebærer, og angsten for å komme ut er større enn ubehaget ved å bli. Andre fengsler kan vi ikke vente med å komme ut av. Uansett så lengter alle etter å på en eller annen måte bli befridd fra sine fengsler. Johannes var ikke sikker på hvem Jesus var, han tvilte og trengte en bekreftelse. Det var hans fengsel i tillegg til det han fysisk satt i, og kanskje tvilen var et vanskeligere fengsel å sitte i tross alt.

Hvor er Gud?

Hvor er Gud når vi trenger bekreftelser på hvem han er? De vanlige dagene rusler det meste av gårde uten nevneverdig knirk.

Det finnes steder i livet der vi er mer åpne for gudstale eller gudserfaringer. I møte med det uendelig vakre, et nyfødt barn, store endringer i livet, kjærlighet, valgsituasjoner, livets skjørhet, et liv som er på vei til å ebbe ut, sykdom, det uforståelige, når vi mister kontrollen og må gi tapt for noe større - ved grensene i livet. Når vi møter slike erfaringer i egne liv, da åpnes undring over å være til, vår redsel for intethet og maktesløshet og vår bønn til noe eller en som er større enn oss. Gud går oss i møte i vår undring og vår bønn. Gud er nærværende i sitt fravær, slik lengsel etter nærvær av noen man er glad i kan skape nærvær i fravær.

Vi fengsles av ulike gudsbilder.

Svend Bjerg skriver i sin bok "Det evige i det flyktige" "om falske gudsbilder som gjør oss følelsesløse, og at et av disse gudsbilder er det folkereligiose bilde av Gud som et vesen, som fyller våre behov, Gud som bruks-gjenstand, vi anser for å være nødvendig, når fanden er løs, og som har tilgivelsens middel. Tilgir han ikke, da er det farvel. Mellom himmel og jord opererer den folkereligiose Gud som brannslukker, han skal stille våre behov for trøst og velsignelse. Hvis ikke Gud gjør jobben sin, falmer våre følelser for han, og den nødvendige Gud blir overflødig. Det andre gudsbilde er u-guden, der det er en slik avstand mellom Gud og mennesker at

noen relasjon ikke er mulig. Disse bilder av Gud stemmer ikke over ens med det bibelske, men de enes om en ting at Gud finnes "ingen steder". Den kristne Gud, Jesu Far, møter vi derimot i streng forstand ingen steder, når det fortelles, at Gud som far binder seg til sin sønn - helt inn i døden, en død i uendelig medfølelse med jordens skapninger, hans barn. Dødens ikke-sted ender Gud med å forvandle til et sted for ikke-død, et sted fullt av liv og følelse. Hvor er Gud da? Ingen steder eller like godt kan vi svare alle steder. Ubundet av tid og sted kan Gud binde seg til alle tider og steder." Gud kan møte oss også i våre fengsel og åpne døren ut, men selv må vi gå ut av døren og våge livet.

Rydd vei for Herren

Det handler om å rydde vei for troen. La troen kunne *komme*, og få plass i et åpent hjerte og fyller det med fred, ikke den fred som verden gir, men som bare Gud kan gi. Evig fred - midt i det flyktige.

Preken

Disse temaene jeg har satt fokus på ovenfor er forslag til prekenskisse for denne søndagen. En kan enten bruke overskriftene som en skisse, eller velge noen av dem. Mitt forslag er uansett å gjennomføre dialogen mellom teksten og de spørsmål den reiser både i sin samtid og i vår tid, for Johannes og for alle oss.

HILDE BARSNES

FRA BISPEDØMMERÅDENE OG KIRKEDEPARTEMENTET

TILSETTINGER

Borg bispedømme

Tilsetting i Borg bispedømme:

Borg bispedømmeråd har i møte 29.08. 2006 foretatt følgende tilsetting:

Arne Torkild Aasen som sokneprest i Øvre Romerike prosti med tjenestested Nannestad og Stensgård sokn.

Vi har mottatt bekreftelse på at han tar imot stillingen.

SØKERE

Agder og Telemark bispedømme

Offentlig søkerliste til stilling som sokneprest i Aust-Telemark prosti, med Notodden sokn som tjenestested:

Gunn Berit Gulbrandsen, f. 1954, Kapellan/
prostiprest i Indre Troms

Ravn Karsrud, f. 1955, Kapellan i Notodden
Olav Dahle, f. 1960, Prostiprest i Alta, Nord-
Hålogaland

Stein Arne Larsson, f. 1958, Sokneprest i
Årdal i Bjørvin

Vi tar sikte på tilsetting i Agder og Telemark bispedømmeråds møte 18. oktober 2006.

LEDIGE STILLINGER

Bjørgvn bispedømme

Bjørgvn bispedømme sin visjon er å gjera Kristus kjend, trudd, elska og etterfølgd.

Det er ledig stilling som kapellan med tenestestad i Askvoll sokn og tenestedistrikt i Sunnfjord prosti.

Askvoll ligg i Sunnfjord prosti i Bjørgvn bispedømme. Askvoll kommune er ein kystkommune som byr på vakker og variert natur med gode høve til friluftsliv og naturopplevingar både på sjø og land.

For meir informasjon om Askvoll: Sjå www.askvoll.kommune.no

Soknet har samanfallande grenser med kommunen. Folketalet er om lag 3200. Frå 2006 vart den kyrkjelege verksemda omorganisert til eitt sokn. Det er tre kyrkjer, Askvoll, Vilnes og Holmedal. Dessutan er det kapell i Kvammen, Stongfjorden, Værlandet og Bulandet. Prestegjeldet har såleis sju gudstenestestader. Talet på forordna gudstenester i soknet er III. I fjor var gjennomsnittleg gudstenestedeltaking for heile soknet 69 personar. Statistikken viser følgjande tal: 45 gravferder, 35 døypte, 45 konfirmantar og 5-10 vigslar.

Det er seks grunnskular, tre av dei er kombinerte barne- og ungdomsskular. Samarbeidet mellom kyrkje og skule fungerer godt.

Sjukeheimen er sentralt plassert i Askvoll. Her har prestane andakt omlag annankvar veke. Det er misjons- og sundagsskularbeid i dei fleste krinsane. Yngresarbeid i Værlandet, Bulandet og Holmedal og ungdomsklubb i Kvammen. Det er og eit kyrkjekor og fleire andre kor som deltek ved ulike høve.

I soknet er det sokneprest, kapellan, organist (70%), kyrkjeverje (100%), sekretær (80%). Elles er det fleire deltidstillingar knytt opp mot den enkelte kyrkja/kapellet og kyrkjegardane. Kyrkjekontoret er bra utstyrt og sentralt plassert i Askvoll sentrum.

Prestane har kvar sine tenesteveker. Guds-tenestene vert fordelt mellom prestane etter plan. Det er utarbeidd arbeidsfordelingsplan for prestane. Konfirmantundervisninga går føre seg i skuletida og følgjer skuleåret. Det vert halde konfirmantundervisning på tre av skulane. Kapellane har eit særskilt ansvar for tilrettelegging og planlegging av konfirmant-tida og har undervisningsansvar for to av dei tre konfirmantklassane.

Det er vedteken planar for dåpsopplæring, for "Samarbeid heim - skule - kyrkje" og for diakoni i soknet. Ved kvar kyrkje/kapell er det kyrkjelydsutval.

Kapellane vil få eit særskilt ansvar for dåpsopplæringsplan og samarbeid heim-skule-kyrkje. Kapellane er vara for soknepresten i soknerådet.

Det vert søkt etter ein prest med interesse for heilskapleg kyrkjelydsarbeid og som i samarbeid med sokneråd og sokneprest vil vere ein pådrivar i trusopplæringa med satsing på born og unge gjennom rekruttering og oppfølging av uløna medarbeidarar.

Sameleis vil samarbeid med kyrkjelydsutvala om gudstenestefornyng vere eit prioritert satsingsområde i tida som kjem. Soknerådet ønskjer å auka lokal medverknad ved guds-tenestene. Søkjarar bør vere interessert i og ha evne til å sjå og rekruttera uløna medarbeidarar til medansvar for gjennomføring av guds-tenestene. Samarbeidsevne og evne til å leia medarbeidarar i samband med planlegging og gjennomføring av gudstenesta vil verta etterspurt.

Avstandane frå kyrkjekontoret er som følgjer: 15 km til Kvammen kapell, 15 km til Stongfjorden kapell, 8 km til Holmedal kyrkje.

Til Vilnes kyrkje er det 15 min med ferje og 7 km veg. Til kapellet i Værlandet tek det 30 min med båt. Frå Værlandet vidare til Bulandet er det 10 min køyring. Til desse reisene nyttar ein oftast skyssbåt og drosje.

Det går hurtigbåt til Bergen med to daglege avgangar med ei reisetid på to og ein halv time. Til Førde tek det ein time med bil.

Prosten leier prestetenesta i prostiet og kallar inn prestane til jamnlege samlingar for fagleg utvikling, åndeleg fellesskap, orientering og drøfting. Prosten ønskjer å stimulere til teamutvikling mellom prestane og tverrfagleg samarbeid mellom dei ulike faggruppene i prostiet.

Presten går inn i samarbeid om beredskaps-vakt med dei andre prestane i prostiet.

Både sokneprest og kapellan bur i Askvoll sentrum. Tenestebustaden for kapellan er ein kommunal bustad frå 1960-talet. Ei større oppussing av huset vart gjort på midten av -90-talet. Huset ligg sentralt og fint til i eit etablert bustadområde. Frå bustaden er det flott utsikt over innseglinga til Askvoll.

I hovudhøgda er det stove, kjøkken, toalett og bad. I kjellaren 3 soverom, bad, vaskerom og bod. I loftshøgda er det eit soverom og ei loftsstove. Oppvarming skjer ved elektrisitet og vedfyring. Det er innbygd garasje i bustaden. Rundt huset er det hovudsakleg plen. Huset er praktisk og godt å bu i med gangavstand til kontor og kyrkje, barnehage, skule, butikkar og helsesenter. I samband med presteskifte vil huset bli renovert.

Nynorsk er målføre i kommunen. Søkjarar må meistre begge målføre. Det er tilbod om arbeidsrettleiing i bispedømet. Kvinner vert oppmoda om å søkja.

Stillinga vert løna i stillingskode 0922 kapellan, i lønsspenn 44-50. Pensjonsinnskot i Statens pensjonskasse. Reiseutgifter vert godtgjort etter gjeldane regulativ. Til løna kjem særlege regulativmessige godtgjeringar.

Nærare opplysningar om stillinga kan ei få ved å venda seg til prost Reidar A. Knapstad, tlf 57828180 eller personalleiar Liv R. Ågotnes ved bispedømekontoret, tlf 55306484.

Søknadar med CV, referansar og kopi av relevante vitnemål og attestar skal sendast til Bjørgvin bispedømekontor, pb.1960, 5817 Bergen.

Søknadsfrist: 30. oktober 2006.

Sør-Hålogaland bispedømme

Sogneprest i Sør-Helgeland prosti med tjenestested Vega – 2. gangs utlysning.

Vega sogn er identisk med Vega kommune.

Vega er et øyrike med 1308 innbyggere, ligger i Nordland fylke på Helgelandskysten. I 2004 ble Vega ført opp på UNESCO si prestisjefylte VERDENSARVLISTE. Statusen er gitt med bakgrunn i hvordan generasjoner av fiskere og bønder gjennom de siste 1.500 år har opprettholdt en bærekraftig levemåte i et værhardt område nær Polarsirkelen, bl. a basert på den nå unike tradisjonen med ærfugldrif. Vegas skjærgård gir fantastiske opplevelser uansett vær. Vega er en unik plass til å dyrke flere interesser, da vi har flott natur og oppmerkede turstier. Kystnaturen er rammen omkring liv og virke. Vega har god barnehagedekning og det er både barne og ungdomsskole på øya.

For mer informasjon se www.visitvega.no

Vega sogn har to kirkehus, Vega kirke og Ylvingen kapell som ligger på øya Ylvingen. Vega syke- og aldersheim betjenes av sognepresten regelmessig med andakter.

I 2005 var det 16 dåp, 20 konfirmanter. Det er ca 3-5 visler pr. år og ca 20 gravferder.

Menigheten betjenes av kirkeverge, kirketjener og organist i deltidstillinger, samt at det er en frivillig klokkertjeneste.

Menigheten har utarbeidet dåpsopplæringsplan, har et diakoni utvalg og kirkemusikalsk utvalg. 4-åringene får Min kirkebok og 11-åringene får bibel. Det drives lørdagsskole. Menigheten er eier av Vega frivillighetssentral og medeier i Radio Vega. Vega menighetsblad gir ut 4 nummer i året.

Menigheten har kontorer i kommunehuset.

Med stillingen følger tjenestebolig som ligger på Gladstad like ved kommunehus og kirke.

Vi vil vektlegge personlig egnethet til stillingen.

Kvinner oppfordres til å søke.

Stillingen lønnes etter Statens regulativ og er plassert i lønnsplanet l.tr. 51-63. I tillegg kommer særlige regulativmessige godtgjøringer.

Skyssgodtgjørelse utbetales etter Statens regulativ. Pensjonsinnskudd i Statens Pensjonskasse.

Nærmere opplysninger om stillingen kan fås ved henvendelse til prosten i Sør-Helgeland på tlf. 75009550, eller ved å ringe Sør-Hålogaland bispedømmekontor - 75548550.

Søknad med CV, referanser, bekreftede vitnemål og attester sendes Sør-Hålogaland Bispedømmeråd, Tolder Holmers vei 11, 8003 Bodø innen 03.11.06.

Se også Aetats nettsider samt www.kirken.no/sor-haalogaland.

Nord-Hålogaland bispedømme

Kapellan/sokneprest i Nordkapp sokn i Hammerfest prosti, Nord-Hålogaland bispedømme.

Nord-Hålogaland bispedømme ønsker å fremstå som et verdistyrkt og visjonsdrevet bispedømme. Vi søker etter prester som vil være med å videreutvikle en "kirke for fremtiden" som er preget av verdistyring og kontinuerlig læring, samt vilje og evne til omstilling. Våre kjerneverdier er åpenhet, tillit, raushet og utviklingsorientert. Som prest i vårt bispedømme vil du være en viktig medspiller i det fellesskap som vi ønsker å ta vare på, og som skal bidra til å videreutvikle menighetene i deres kulturelle kontekst.

Det er videre et mål at tilsatte i Nord-Hålogaland bispedømme oppfattes som åpne, tillitsvekkende,ause og utviklingsorienterte.

Nordkapp sokn er sammenfallende med Nordkapp kommune. Kommunen byr på rike muligheter for friluftsliv både sommer og vinter. Det er full barnehagedekning i kommunen. Stedet har en meget god kulturskole og et rikt kulturliv.

Nordkapp ligger ca 35 km fra Honningsvåg og er et turistmål med ca 200 000 besøkende hvert år. Det meste av turistbesøket er konsentrert i perioden mai-september. I Nordkapphallen ligger St. Johannes kapell. Det eies av Nordkapphallen (Rica-konsernet), er økumenisk og er vigslet til bruk også for Den norske kirke. Det forrettes for tiden 10-15 kirkelige handlinger der om sommeren (vigsel/dåp).

Soknet betjenes av sokneprest, kirkeverge, kontorassistent, diakon, organist, kirketjener og kirkegårdsarbeider. De ansatte har godt utstyrte kontorer på menighetshuset i Nordkapp.

Vi søker etter en prest med gode lederegenskaper og samarbeidsevner. Mulighetene for menighetsutvikling er gode i et engasjert og dyktig arbeidsfellesskap. Teologisk bevissthet og kompetanse verdsettes. Tjenesten vil være berikende og engasjerende i et mangfoldig og interessant kirkeliv. Kapellanen har ansvaret for konfirmandundervisningen. Det er ca 40 konfirmanter hvert år. I Honningsvåg er det konfirmandundervisning gjennom hele vinteren. For konfirmantene i Skarsvåg og Gjesvær har det meste av undervisningen vært avvirket i løpet av 1 ukes konfirmantleir. Denne leiren er et samarbeid mellom flere menigheter i Vest-Finnmark og KFUK/KFUM Finnmark krets der konfirmanter fra flere små steder samles til et større fellesskap. Samarbeidet mellom kirken, skoler og barnehager og øvrig kulturliv er godt. Det forventes at prestene videreutvikler dette samarbeidet og de gode tradisjoner i kirke og menighetsliv.

Stillingen er tillagt boplikt og presteboligen ligger sentralt i byen med gangavstand fra hovedkirken. Boligen er under oppgradering.

Stillingen lønnes etter stillingskode 0922/0930 kapellan/sokneprest, lønns spenn 46-50/51-68. I tillegg til lønnen kommer særlige regulativmessige godtgjøringer. Pensjonsinnskudd.

Kvinner oppfordres til å søke.

Tilsetting skjer på de vilkår som til enhver tid gjelder og den som tilsettes må:

- a) rette seg etter de endringer i lover, tariffavtaler, reglement m.v. herunder spørsmål vedrørende tjenestebolig og husleie samt
- b) avgjørelser som kan influere på tjenestens gjøremål, tjenstedistrikt og bopel.

Virkemiddelordningen for Nord-Troms og Finnmark innebærer nedskrivning av studielån, skattefordeler og økt barnetrygd. Se forøvrig www.tiltakssonen.no. Nord-hålogaland bispedømme har gode studieordninger som gir mulighet til tre måneders studiepermisjon

hvert tredje år. I tillegg kommer en ekstra permisjonsuke ("ferieuke") som gis til alle menighetsprester i tjeneste i Nord-Norge. Nyutdannede får tilbud om arbeidsveiledning.

Ytterligere informasjon om stillingen kan fås ved henvendelse til prost Hans Bock tlf 78422680 / 90208614 eller Nord-Hålogaland bispedømmeråd tlf. 77603960.

Søknaden med kopi av vitnemål, attester og referanser sendes Nord-Hålogaland bispedømmeråd, postboks 790, 9258 Tromsø, innen søknadsfrist 13. oktober 2006.

Nord-Hålogaland bispedømme

Sokneprest i Kjøllefjord og Lebesby sokn i Hammerfest prosti.

Nord-Hålogaland bispedømme ønsker å fremstå som et verdistyrkt og visjonsdrevet bispedømme. Vi søker etter prester som vil være med å videreutvikle en "kirke for fremtiden" som er preget av verdistyring og kontinuerlig læring, samt vilje og evne til omstilling. Våre kjerneverdier er åpenhet, tillit, raushet og utviklingsorientert. Som prest i vårt bispedømme vil du være en viktig medspiller i det fellesskap som vi ønsker å ta vare på, og som skal bidra til å videreutvikle menighetene i deres kulturelle kontekst.

Det er videre et mål at tilsatte i Nord-Hålogaland bispedømme oppfattes som åpne, tillitsvekkende, rause og utviklingsorienterte.

Kjøllefjord og Lebesby sokn omfatter Lebesby kommune. Folketallet er ca. 1500 og kommunen er plassert helt på toppen av Norge på Europas nordligste fastland. Kommunesenteret er Kjøllefjord med ca. 1150 innbyggere. Hovednæringen er fiske og fiskeindustri med noe jordbruk i Indre Laksefjord.

Se for øvrig www.lebesby.kommune.no.

Hovedkirken ligger i Kjøllefjord og i samme sokn ligger også Dyfjord kirke. I Lebesby sokn

ligger Lebesby kirke, Veidnes kirke og Kunes kirke.

Prestetjenesten i Kjøllefjord og Lebesby vil være variert og givende og det finnes store muligheter for menighetsutvikling. Vi søker etter en prest med gode lederegenskaper og samarbeidsevner og med god teologisk innsikt. Vedkommende bør kjenne glede ved å bli utfordret til tjeneste i et mangfoldig lokalt kirkeliv. Det finnes søndagsskoler og annet barnarbeid. I 2004 var det 14 døpte, 24 begravelser, 12 konfirmerte og 4 vigslar.

Soknene betjenes av sokneprest, organist/kirketjener, daglig leder og kirkegårdsarbeider. Det er også flere deltidsstillinger som kirke-tjenere ved prekenstedene.

Eget preste- og kirkekontor ble tatt i bruk i 2000. Både kirkeverge og sokneprest har sine kontorer her. Kontorene er store og trivelige, ligger sentralt til og er godt utstyrt.

Stillingen er tillagt boplikt og presteboligen ligger i Kjøllefjord. Det er kjeller under hele boligen med bl.a. kjellerstue. Til boligen hører også frittstående garasje med kjeller og hage på ca. 1 mål. Den er bygget i 1953 og er i god stand. En større oppussing ble foretatt i 1999.

Stillingen lønnes etter stillingskode 0930 sokneprest, lønsspenn 54-68. I tillegg til lønnen kommer særlige regulativmessige godtgjøringer som skyssgodtgjøring. Pensjons-innskudd.

Kvinner oppfordres til å søke.

Tilsetting skjer på de vilkår som til enhver tid gjelder og den som tilsettes må:

- rette seg etter de endringer i lover, tariff-avtaler, reglement m.v. herunder spørsmål vedrørende tjenestebolig og husleie samt
- avgjørelser som kan influere på tjenestens gjøremål, tjenestedistrikt og bopel.

Virkemiddelordningen for Nord-Troms og Finnmark innebærer nedskrivning av studielån, skattefordeler og økt barnetrygd. Se forøvrig www.tiltakssonen.no. Nord-hålogaland bispedømme har gode studieordninger som gir mulighet til tre måneders studiepermisjon hvert tredje år. I tillegg kommer en ekstra permisjonsuke ("ferieuke") som gis til alle menighetsprester i tjeneste i Nord-Norge.

Nyutdannede får tilbud om arbeidsveiledning.

For nærmere opplysninger om stillingen, kontakt Lebesby kirkekontor tel. 78498222 eller Nord-Hålogaland bispedømmeråd tlf. 77603960.

Søknaden med kopi av vitnemål og attester og referanser sendes Nord-Hålogaland bispedømmeråd, postboks 790, 9258 Tromsø, innen søknadsfrist 13. oktober 2006.

Nord-Hålogaland bispedømme

Sokneprest i Karasjok sokn i Indre Finnmark prosti.

Nord-Hålogaland bispedømme ønsker å fremstå som et verdistyrkt og visjonsdrevet bispedømme. Vi søker etter prester som vil være med å videreutvikle en "kirke for fremtiden" som er preget av verdistyring og kontinuerlig læring, samt vilje og evne til omstilling. Våre kjerneverdier er åpenhet, tillit, raushet og utviklingsorientert. Som prest i vårt bispedømme vil du være en viktig medspiller i det fellesskap som vi ønsker å ta vare på, og som skal bidra til å videreutvikle menighetene i deres kulturelle kontekst.

Karasjok sokn faller sammen med Kára_johka-Karasjok kommune som er landets nest største kommune i utstrekning. Karasjok er en tospråklig kommune med nærmere 3000 innbyggere. De fleste har nordsamisk som morsmål. Hovednæring er reindrift og jordbruk. De senere år har det vært satset mye på turisme. Karasjok er et senter for samisk politikk og kommunikasjon med Sametinget og NRR Sameradio. Nærmeste flyplass er Lakselv, 70 km.

Soknepresten leder prestetjenesten i soknet. Vi søker etter en prest med gode lederegenskaper og samarbeidsevner. Mulighetene for menighetsutvikling er gode i et engasjert og dyktig arbeidsfellesskap. Teologisk bevissthet og kompetanse verdsettes. Tjenesten vil være berikende og engasjerende i et mangfoldig og

interessant kirkeliv. I 2004 var det 40 dåp, 20 begravelser, 40 konfirmanter og 8 vigslar. Kirkesøkningen er god.

Menighetsrådet har de senere år arbeidet mye med visjon og handlingsplaner. Man vil prioritere opplæring av frivillige medarbeidere. Det er vedtatt dåpsopplæringsplan, diakoniplan og en generell plan for virksomheten.

Prostiet er tildelt midler til trosopplæringsprosjekt for barn og unge mellom 0-18 år. Det er ansatt egen prosjektleder.

Soknet betjenes av kateket, diakon, kirkeverge/daglig leder, menighetssekretær og kirketolk. I tilknytning til Karasjok kirke er det bygget et nytt menighetshus med velutstyrte kontor til alle ansatte.

Stillingen er tillagt boplikt, og presteboligen ligger sentralt i bygda med gangavstand til hovedkirken.

Karasjok sokn ligger innenfor det samiske forvaltningsområdet. Prester uten kjennskap til nordsamisk vil få opplæring i nordsamisk språk og kultur. Permisjon med lønn gis til dette formålet. Prekenen blir tolket. Samisk kirkeråd har liturgi og salmebokprosjekter knyttet til Karasjok sokn og til prostiet som helhet.

Stillingen lønnes etter stillingskode 0930 sokneprest, lønsspenn 54-68. I tillegg til lønnen kommer særlige regulativmessige godtgjøringer. Pensjonsinnskudd.

Kvinner oppfordres til å søke.

Tilsetting skjer på de vilkår som til enhver tid gjelder og den som tilsettes må:

- a) rette seg etter de endringer i lover, tariffavtaler, reglement m.v. herunder spørsmål vedrørende tjenestebolig og husleie samt
- b) avgjørelser som kan influere på tjenestens gjøremål, tjenstedistrikt og bopel.

Virkemiddelordningen for Nord-Troms og Finnmark innebærer nedskrivning av studielån, skattefordeler og økt barnetrygd. Se forøvrig www.tiltakssonen.no. Nord-hålogaland bispedømme har gode studieordninger som gir mulighet til tre måneders studiepermisjon hvert tredje år. I tillegg kommer en ekstra permisjonsuke ("ferieuke") som gis til alle menighetsprester i tjeneste i Nord-Norge. Nyutdannede får tilbud om arbeidsveiledning.

Ytterligere informasjon om stillingen kan fås ved henvendelse til prost Arild Hellesøy, tlf. 78469730 eller Nord-Hålogaland bispedømmeråd tlf. 77603960.

Søknaden med kopi av vitnemål, attester og referanser sendes Nord-Hålogaland bispedømmeråd, postboks 790, 9258 Tromsø, innen søknadsfrist 13. oktober 2006.

Nord-Hålogaland bispedømme

Sokneprest II i Porsanger sokn i Indre Finnmark prosti.

Nord-Hålogaland bispedømme ønsker å fremstå som et verdistyrkt og visjonsdrevet bispedømme. Vi søker etter prester som vil være med å videreutvikle en "kirke for fremtiden" som er preget av verdistyring og kontinuerlig læring, samt vilje og evne til omstilling. Våre kjerneverdier er åpenhet, tillit, raushet og utviklingsorientert. Som prest i vårt bispedømme vil du være en viktig medspiller i det fellesskap som vi ønsker å ta vare på, og som skal bidra til å videreutvikle menighetene i deres kulturelle kontekst.

Kommunesenteret Lakselv ligger sentralt til i Finnmark med gode kommunikasjoner til resten av fylket og flyforbindelser med hele landet. Lakselv har de senere år vokst fram til å bli et forretningscenter med gode tilbud. Den omkringliggende natur byr på svært gode muligheter til friluftsliv. Det bor ca. 4300 mennesker i Porsanger kommune.

Prestetjenesten i Porsanger vil være variert og givende. Det søkes en prest med gode lederegenskaper og samarbeidsevner. Mulighetene for menighetsutvikling er gode i et engasjert og dyktig arbeidsfellesskap. Teologisk bevissthet og kompetanse verdsettes. Tjenesten vil være berikende og engasjerende i et mangfoldig og interessant kirkeliv. Det er flere kirkeforeninger og en bedehusforening. Det holdes jevnlig andakter på helsesenteret og på Solbrått aldershjem i Børselv.

Soknet betjenes av 2 sokneprester i tillegg til daglig leder/kirkeverge og organist. Det er kirketjenere ved hver kirke, en i full stilling, de øvrige i forskjellige stillingsbrøker. Kirken har kontorer på rådhuset i sentrum av Lakselv. De to militærforlegningene, Banak flystasjon og Porsangmoen like ved Lakselv, betjenes av feltprester.

Sokneprest II vil ha hovedansvaret for barne- og ungdomsarbeidet, konfirmantopplegget, samiske gudstjenester og kvenske gudstjenester. I tillegg vil sokneprest II møte fast i Porsanger menighetsråd.

Indre Finnmark prosti har fått tildelt midler til trosopplæring og Porsanger sokn er med i dette.

Stillingen er tillagt boplikt. Kapellanboligen ligger sentralt i Lakselv sentrum, like ved Lakselv kirke. Det er en enebolig med 95 m² grunnflate og full kjeller, bygd i 1978. Boligen har sentralfyring og er godt isolert. Til boligen hører en frittstående garasje.

Porsanger sokn ligger innenfor det samiske forvaltningsområdet. Prester uten kjenneskap til nordsamisk vil få opplæring i nordsamisk språk og kultur. Permisjon med lønn gis til dette formålet.

Stillingen lønnes etter stillingskode 0930 sokneprest- lønsspenn 54-68. I tillegg til lønnen kommer særlige regulativmessige godtgjøringer. Pensjonsinnskudd.

Kvinner oppfordres til å søke.

Tilsetting skjer på de vilkår som til enhver tid gjelder og den som tilsettes må:

- a) rette seg etter de endringer i lover, tariff-avtaler, reglement m.v. herunder spørsmål vedrørende tjenestebolig og husleie samt
- b) avgjørelser som kan influere på tjenestens gjøremål, tjenestedistrikt og bopel.

Virkemiddelordningen for Nord-Troms og Finnmark innebærer nedskrivning av studielån, skattefordeler og økt barnetrygd. Se forøvrig www.tiltakssonen.no. Nord-hålogaland bispedømme har gode studieordninger som gir mulighet til tre måneders studiepermisjon hvert tredje år. I tillegg kommer en ekstra permisjonsuke ("ferieuke") som gis til alle menighetsprester i tjeneste i Nord-Norge. Nyutdannede får tilbud om arbeidsveiledning.

Nærmere opplysninger om stillingen fås ved henvendelse til prost i Indre Finnmark Arild Hellesøy på tel. 78469730 eller Nord-Hålogaland bispedømmeråd tlf. 77603960.

Søknader med vitnemål, attester og referanser må være kommet til Nord-Hålogaland bispedømmeråd, Postboks 790, 9258 Tromsø innen søknadsfrist 13. oktober 2006.

Ny og aktuell bok fra Luther Forlag

Thor Hesselberg (red.)

KIRKENS FRAMTID – FRAMTIDENS KIRKE DEN MISSIOLOGISKE UTFORDRING I DE NORDISKE FOLKEKIRKER

Kr 175,-

Samling fordrag fra en konferanse med samme tema, arrangert av Oase.

Både Den norske kirke, og folkekirkene i Norden for øvrig, står i dag overfor store utfordringer. Utviklingen på ulike områder i våre samfunn, sosialt, økonomisk og kulturelt, har gjort noe med folks forhold til kirken. Selv om vår tids mennesker ikke synes å være mindre religiøse enn tidligere generasjoner, er oppslutningen om de tradisjonelle gudstjenester i tilbakegang. De ulike statistikker som foreligger kan nok tolkes noe forskjellig, men den generelle trenden kan ikke lenger bagatelliseres eller bortforklares.

Returadresse:
Luther Forlag
Grensen 3
0159 OSLO

UTKOMMER annenhver uke på Luther Forlag og redigeres av praktikumsrektor Halvor Nordhaug, rektor Vidar L. Haanes, prost Jan Otto Myrseth og kapellan Sunniva Gylver.

REDAKSJON

Luthersk Kirketidende, v/Eyolf Berg,
Luther Forlag, Grensen 3, 0159 OSLO
Red. sekr.: Eyolf Berg
Tlf. 91 17 65 37
e-post: redaksjon.lk@lutherforlag.no

LESERINNLEGG til Luthersk Kirketidende mottas med takk, og kan sendes til ovenstående e-post adresse.

ABONNEMENT, ADRESSEENDRING O.L.:

Luthersk Kirketidende v/Bjørg Gjelsvik,
Bok & Media AS, Grensen 3, 0159 OSLO.
Tlf. 22 00 87 70. Fax. 22 00 87 71.
e-post: bjorg.gjelsvik@bokogmedia.no

Pris kr. 490,- pr. år for Norge. Utlandet kr. 550,- pr. år.
Kontonummer: 3000.14.73669

ANNONSEPRISER

Det er muligheter for følgende 7 annonsemoduler i LK:

1. *1/2 kvartside* (Høyde 42 mm, bredde 61 mm) kr 375,- +moms
2. *Kvartside* (Høyde 42 mm, bredde 127 mm) kr. 615,- +moms
3. *Halvside* (Høyde 177 mm, bredde 61 mm) kr. 1090,- +moms
4. *Halvside* (Høyde 85 mm, bredde 127 mm) kr. 1090,- +moms
5. *3/4 side* (Høyde 130 mm, bredde 127 mm) kr 1700,- +moms
6. *Helside* (Høyde 177 mm, bredde 127 mm) kr. 1940,- +moms
7. *Dobbelside* (Høyde 177 mm, bredde 2x127 mm) kr. 3500,- + moms.

ISSN 0332-5431

